

RAPORT
Z MONITORINGU
STRATEGII ROZWOJU MIASTA POZNANIA 2020+
ZA 2020 ROK

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Analiza wartości wskaźników.....	4
1. Cel strategiczny.....	4
2. Realizacja priorytetu „Silna Metropolia”	12
3. Realizacja priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”	18
4. Realizacja priorytetu „Zielone, mobilne miasto”	24
5. Realizacja priorytetu „Przyjazne osiedla”	30
6. Realizacja priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”	37
Podsumowanie.....	43
II. Poziom zaawansowania realizacji zadań kluczowych	45
1. Priorytet: „Silna Metropolia”	45
2. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”	53
3. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”	56
4. Priorytet: „Przyjazne osiedla”	67
5. Priorytet : „Wspólnotowość i dialog społeczny”	78
III. Nakłady budżetu Miasta na realizację zadań kluczowych i projektowych.....	84
Podsumowanie.....	86

Wstęp

Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ odnosi się do działań realizowanych w 2020 r. Opracowany został zgodnie z Zarządzeniem nr 562/2018/P Prezydenta Miasta Poznania z 2 sierpnia 2018 r., w sprawie Systemu monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+. Wprowadzony ww. aktem system monitoringu ma na celu:

- **dostarczenie informacji na temat sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Poznania i jego pozycji konkurencyjnej w kraju jako podstawy do podejmowania decyzji zarządczych w zakresie ustalania priorytetów rozwojowych i alokacji środków na rozwój i inwestycje;**
- **zapewnianie zgodności realizowanej w Poznaniu polityki rozwoju (podejmowanych działań i inwestycji) z celami rozwoju miasta;**
- **obserwację występujących trendów i zjawisk zachodzących w otoczeniu zewnętrznym, tak aby móc przygotować właściwe narzędzia i instrumenty wspierające rozwój miasta;**
- **identyfikację i analizę ryzyka celu głównego i priorytetów Strategii.**

W systemie monitoringu wyodrębniono moduły: analityczny, rzeczowy oraz trendów rozwojowych, przy czym dwa pierwsze uwzględniane są w monitoringu corocznym, a ostatni – nie rzadziej niż raz na 5 lat.

Moduł analityczny obejmuje analizę porównawczą wybranych wskaźników określających sytuację społeczno-gospodarczą w kluczowych obszarach funkcjonowania Poznania w porównaniu z wybranymi miastami. Pozwala określić pozycję konkurencyjną i stopień atrakcyjności Poznania wobec tych miast.

Źródłami danych statystycznych są: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Urząd Miasta Poznania (UMP), Stowarzyszenie Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT), Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (GOAP) oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ). Wartość wskaźników statystycznych określono w oparciu o dane opublikowane do 9 kwietnia 2021 r. W przypadku, gdy do tego dnia nie zostały opracowane dane za 2020 r., wskaźniki analizowane są w ujęciu ostatnich lat, dla których dostępne są dane. Ponieważ oficjalna statystyka GUS-u nie ujmuje w swoich badaniach pełnego spectrum niektórych zjawisk, w tych przypadkach podano dla Poznania także wielkości wyliczone na podstawie baz danych UMP. GUS jest natomiast jedynym źródłem danych dla benchmarkingu Poznania na tle wybranych miast, będącego integralną częścią systemu monitoringu Strategii.

Moduł rzeczowy obejmuje analizę poziomu zaawansowania realizacji zadań kluczowych i nakładów budżetu Miasta na realizację priorytetów i działań strategicznych. Odnosi się również do analizy powiązania efektów realizowanych programów sektorowych ze Strategią Rozwoju Miasta Poznania 2020+.

I. Analiza wskaźników strategicznych

1. Cel strategiczny

Cel Strategii został zdefiniowany w następujący sposób: „Podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców i znaczenia Poznania na arenie międzynarodowej”.

Stopień realizacji celu mierzony jest w oparciu o wartości poniższych wskaźników i analizę zmian zachodzących w obszarach, które te wskaźniki obrazują.

Wskaźniki statystyczne

Indeks jakości życia mieszkańców Poznania

Wartość tego wskaźnika ustalona została na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzonych na zlecenie Miasta Poznania w grudniu 2019 r.

W 2019 r. wartość indeksu jakości życia mieszkańców Poznania wyniosła 73,6%. Oznacza to, że prawie ¾ mieszkańców Poznania zauważa istotne zmiany w rozwoju miasta. Ponad połowa mieszkańców (56%) oczekuje na ich kontynuację.

Wskaźniki dla celu strategicznego

Wskaźnik	Wartość
Dynamika salda migracji w 2020 (2010=100)	56%
Dynamika PKB na mieszkańca w 2018 (2010=100)	146,5%
Dynamika stopy bezrobocia w 2020 (2010=100)	56%
Dynamika wpływów do budżetu Miasta z udziałów w podatku PIT oraz CIT w 2020 (2010=100)	173%
Dynamika udziału studentów zagranicznych w liczbie studentów ogółem w 2019 (2010=100)	400%
Dynamika liczby noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2020 (2010=100)	68%
Dynamika liczby pasażerów w Porcie Lotniczym Poznań - Ławica w 2020 (2010=100)	46%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w 2020 (2010=100)	117%

Źródło danych: GUS, Port Lotniczy Poznań - Ławica Sp. z o.o., UMP

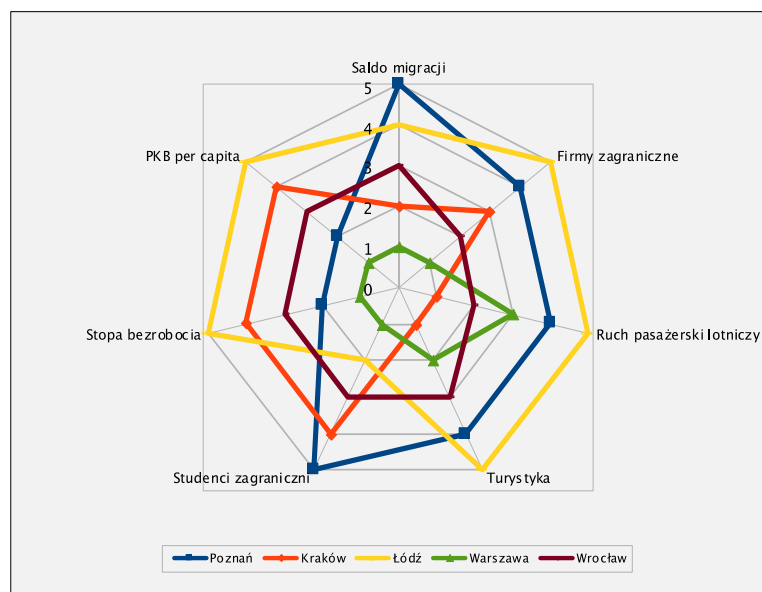
Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych celu strategicznego

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2019	-3,2	9,0	-1,6	5,7	3,2
PKB na mieszkańca w tys. zł w 2018	108,3	93,8	70,8	163,4	94,4
Stopa bezrobocia w % w 2020	2,0	3,1	5,9	1,8	2,4
Udział studentów zagranicznych w liczbie studentów ogółem ¹ w % w 2019	5,2	5,8	8,0	11,2	7,1
Noclegi w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 mieszkańców w 2019	2828	7850	1792	3672	3521
Pasażerowie w regionalnych portach lotniczych na 1000 mieszkańców w 2020	1230	3328	2	3061	1567
Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. mieszkańców w 2020	60	63	22	157	64

Źródło danych: GUS, Port Lotniczy Poznań - Ławica Sp. z o.o., UMP

¹ Dane dla regionów.

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych celu strategicznego

Analiza

Analiza realizacji celu strategicznego wskazuje na prawidłowy kierunek rozwoju Poznania. Wskaźniki gospodarki powiązanej z rynkiem międzynarodowym, poza ruchem lotniczym i turystyką, osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r. Zmniejszył się poziom migracji i stopa bezrobocia, zwiększył się poziom umiędzynarodowienia studiów i liczba firm zagranicznych działających w mieście.

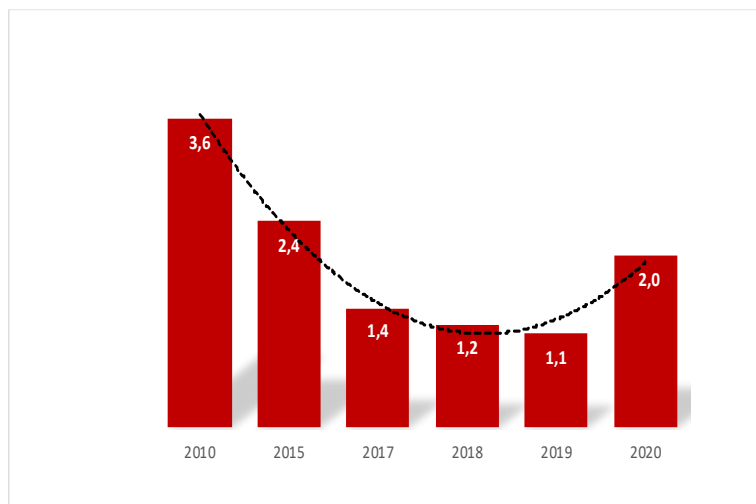
W Poznaniu lokalna gospodarka wypracowuje dwukrotnie większy niż w kraju produkt krajowy brutto na mieszkańca. Zagraniczni przedsiębiorcy lokują w Poznaniu swoje firmy. Stopa bezrobocia utrzymuje się na jednym z najniższych poziomów w Polsce. Dobra kondycja lokalnej gospodarki do 2020 r. wpływała na wzrost dochodów budżetu Miasta z wpływów z udziału w podatkach PIT i CIT odprowadzanych w Poznaniu. W 2020 r. zmniejszenie tych wpływów z powodu sytuacji epidemiologicznej nie było tak duże jak prognozowano w pierwszym półroczu. Dobre zarządzanie budżetem Miasta oraz silna lokalna gospodarka i rynek pracy wpływają na wysokie oceny wiarygodności kredytowej nadawane Poznaniowi przez największe międzynarodowe agencje ratingowe Fitch Ratings (A- z prognozą stabilną) i Moody's Investors Service (A3 z prognozą stabilną).

Poznań jest coraz bardziej atrakcyjnym miastem dla cudzoziemców. Wyniki badań pokazały, że w Poznaniu przebywa ponad 50 tys. obywateli Ukrainy. Większość z nich to pracownicy tymczasowi pracujący przede wszystkim w przemyśle, transporcie, handlu i budownictwie. Sytuacja epidemiologiczna nie wpłynęła na zmniejszenie zainteresowania cudzoziemców pracą i nauką w Poznaniu. Wzrasta liczba studentów zagranicznych, którzy decydują się na edukację w poznańskich szkołach wyższych. Największy ich odsetek stanowią obywatele Ukrainy. W 2020 r. z powodu sytuacji epidemiologicznej nastąpił duży spadek liczby turystów korzystających z poznańskich obiektów noclegowych i pasażerów linii lotniczych. Liczba turystów i pasażerów zmniejszyła się o blisko ¾. Jest to trend ogólnosiwiatowy, na który władze lokalne nie mają żadnego wpływu w sytuacji obostrzeń związanych z pandemią COVID-19.

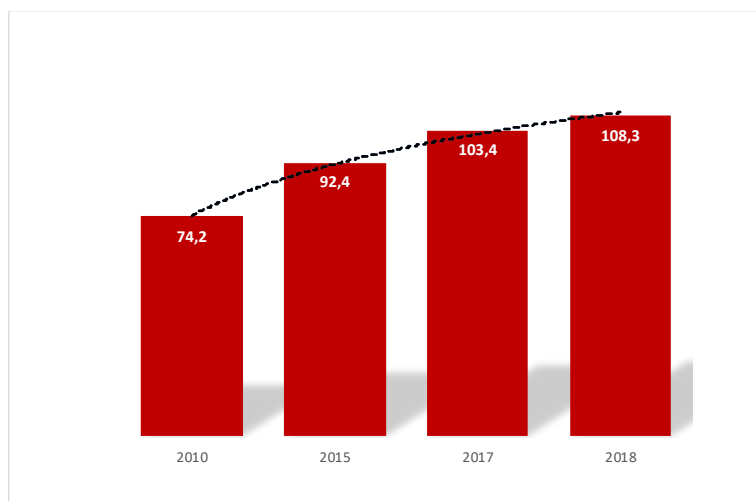
Pomimo iż saldo migracji dla Poznania nadal jest ujemne, od 2016 r. ruch migracyjny wyhamowuje. Większość ruchu migracyjnego odbywa się między Poznaniem a sąsiednimi gminami powiatu poznańskiego, co powoduje, że gospodarka nie ponosi negatywnych skutków przemieszczania się pracowników. Saldo migracji nie pokazuje jednak wszystkich zmian w liczbie osób faktycznie mieszkających w Poznaniu. Oficjalna statystyka GUS nie uwzględnia w liczbie mieszkańców do 100 tys. osób, głównie tymczasowych pracowników (przede wszystkim obcokrajowców) oraz studentów studiów dziennych spoza Poznania, którzy nie zameldowali się w mieście. Ich liczba nie tylko rekompensuje ujemne saldo migracji, ale wręcz zwiększa liczbę mieszkańców Poznania.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast potwierdza bardzo silną pozycję lokalnej gospodarki i rynku pracy w skali kraju. Polepszył się także poziom umiędzynarodowienia studiów. Miasto powinno jednak zintensyfikować działania przyciągające studentów, kapitał zewnętrzny i nowych mieszkańców.

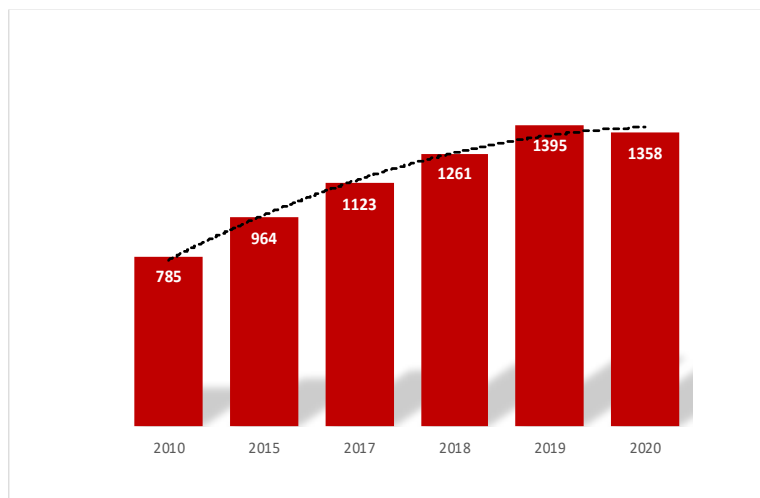
Stopa bezrobocia w Poznaniu (w %)

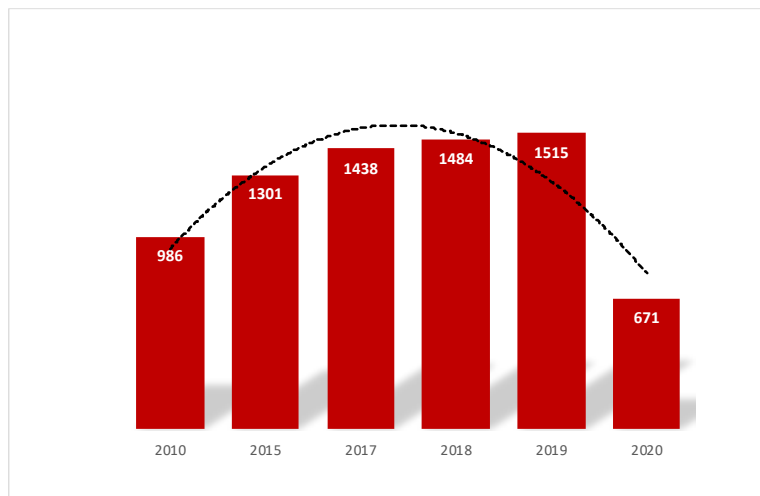
PKB na mieszkańca w Poznaniu (w tys. zł)

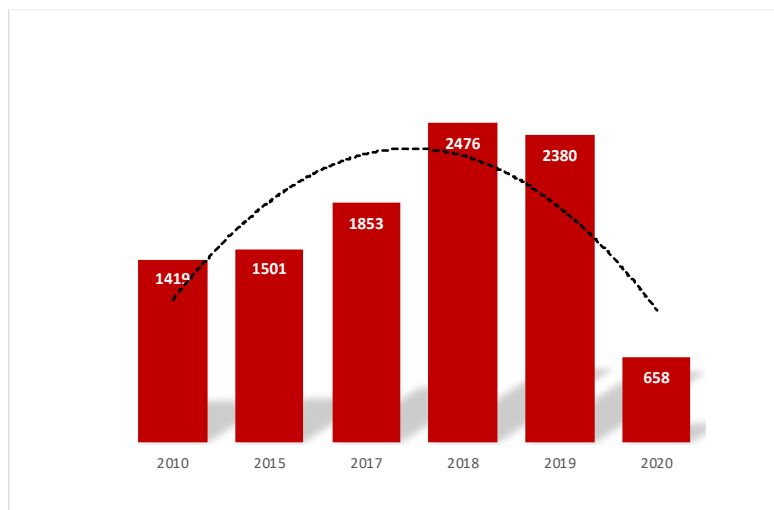
Wpływy do budżetu Miasta Poznania z udziałów w PIT i CIT (w mln zł)

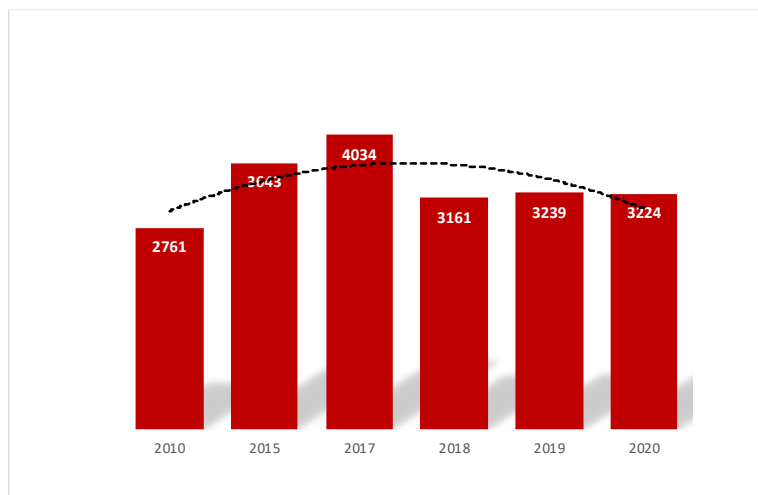
Noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Poznaniu (w tys.)

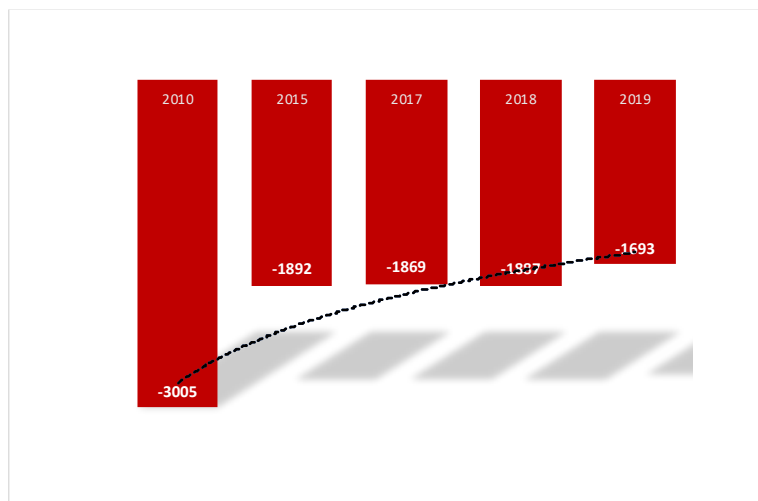
Ruch pasażerski w Porcie Lotniczym Poznań – Ławica (w tys.)

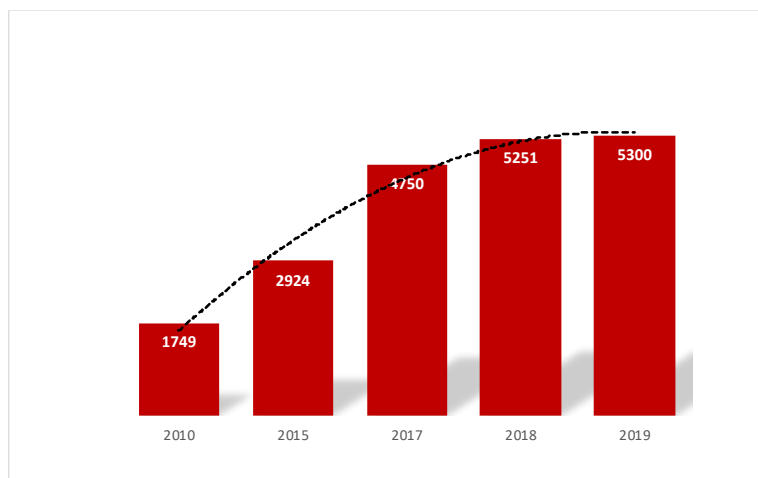
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego w Poznaniu

Saldo migracji w Poznaniu (w osobach)

Cudzoziemcy studiujący w Poznaniu (w osobach)

2. Realizacja priorytetu „Silna Metropolia”

Priorytet „Silna Metropolia” jest ukierunkowany na rozwój spójności Metropolii Poznań oraz zwiększenie jej roli na arenie międzynarodowej poprzez rozwój powiązań instytucjonalno-gospodarczych w sieciach regionalnych, krajowych i globalnych.

Na obszarze położonym w sąsiedztwie Poznania wykształciły się najsilniejsze w kraju cechy aglomeracyjne, jednak obszar metropolitalny nadal nie stanowi spójnego układu przestrzenno-funkcjonalnego. Na wizerunek Metropolii Poznań² na arenach krajowej i międzynarodowej wpływa atrakcyjność Poznania, będącego miastem–rdzeniem całego obszaru metropolitalnego. Potencjał miasta jest związany z jego tożsamością, zapisaną w bogatym dziedzictwie historycznym i kulturowym, oraz cechach kojarzonych z jego mieszkańcami. Rozwój kultury, sportu i sektorów kreatywnych jest szansą na zwiększenie atrakcyjności Poznania dla biznesu i nauki, środowiska akademickiego oraz artystów, sportowców i turystów.

Rozwój spójności Metropolii Poznań i zwiększenie jej znaczenia na arenie międzynarodowej uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Zwiększenie spójności Metropolii Poznań.
- Rozwój współpracy na poziomie miast i regionów.
- Intensyfikacja kontaktów i powiązań międzynarodowych.
- Wzmocnienie pozycji Poznania jako silnego ośrodka biznesu i nowoczesnych technologii.
- Wzmocnienie akademickich i naukowych funkcji Poznania.
- Wzmocnienie rozpoznawalności Poznania w kraju i za granicą w oparciu o potencjał dziedzictwa kulturowego, kultury, sportu i turystyki.

Wskaźniki statystyczne

² Metropolia Poznań obejmuje: gminy powiatu poznańskiego, w tym Miasto Poznań, Powiat Poznański, oraz gminy spoza powiatu poznańskiego: Skoki, Szamotuły, Oborniki, Śrem.

Wskaźniki dla priorytetu „Silna Metropolia”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby mieszkańców Metropolii Poznań w 2019 (2010=100)	105%
Dynamika frekwencji w teatrach i instytucjach muzycznych w 2020 (2010=100)	26%
Dynamika liczby zwiedzających muzea w 2020 (2010=100)	53%
Dynamika liczby międzynarodowych imprez sportowych w 2020 (2010=100)	37%
Udział liczby nowo rejestrowanych podmiotów z sektorów kreatywnych do liczby nowo rejestrowanych podmiotów ogółem w 2020 (2010=100)	93%
Dynamika liczby konferencji i kongresów w 2020 (2010=100)	4%

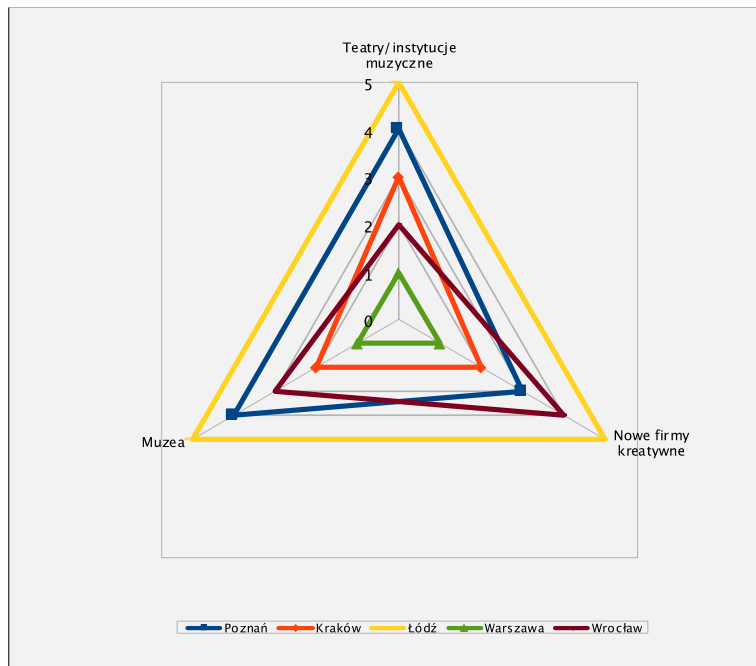
Źródło danych: GUS, PLOT, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Silna Metropolia”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Frekwencja w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 mieszkańców w 2019	196	254	193	668	274
Zwiedzający muzea na 1000 mieszkańców w 2019	280	2028	169	3664	329
Udział liczby nowo rejestrowanych podmiotów z sektorów kreatywnych do liczby nowo rejestrowanych podmiotów ogółem w % w 2020	8,0	9,1	7,4	10,4	7,9

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Silna Metropolia”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji Priorytetu „Silna Metropolia” wskazuje, że ten kierunek rozwoju jest bardzo silnie skorelowany z przemysłem spotkań i czasu wolnego, które należą do działów gospodarki najbardziej doświadczających ujemnych skutków pandemii COVID-19. Obszar Metropolii Poznań rozwija się, zwiększa się liczba mieszkańców i utrzymuje się rozwój firm sektorów kreatywnych.

Poznań jest miastem—rdzeniem poznańskiego obszaru metropolitalnego. Liczne powiązania funkcjonalne z gminami ościennymi powodują, że w Poznaniu krzyżują się drogi mieszkańców miasta i gmin Metropolii pracujących, wypoczywających czy uczących się w mieście. Liczba mieszkańców Metropolii Poznań corocznie się zwiększa. Obszar ten przyciąga nowych mieszkańców zarówno z kraju, jak i z zagranicy, szczególnie z Ukrainy. Według badań w Poznaniu i powiecie poznańskim przebywa tymczasowo do 100 tys. obywateli Ukrainy. Większość z nich pracuje tu tymczasowo.

Miasto Poznań współpracuje z Powiatem Poznańskim oraz sąsiednimi gminami w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Realizowane są wspólne projekty transportowe, turystyczne, społeczne, edukacyjne, inwestycyjne, planowania przestrzennego i promocyjne. Rozwijany jest wspólny projekt Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, która łączy Poznań z wielkopolskimi miejscowościami. Miasto buduje także swoją pozycję jako silnego ośrodka metropolitalnego w oparciu o współpracę z innymi samorządami oraz instytucjami regionalnymi i zagranicznymi. W ramach współpracy międzynarodowej Poznań prowadzi współpracę z 15 zagranicznymi miastami partnerskimi oraz jest członkiem 10 międzynarodowych organizacji oraz sieci współpracy miast i regionów.

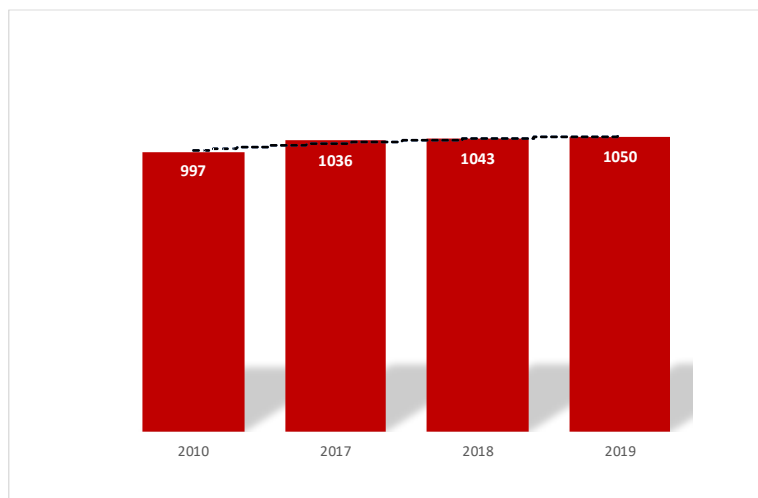
Poznań, jako jeden z największych ośrodków miejskich w kraju, pełni liczne funkcje metropolitalne. W mieście dotychczas dynamicznie rozwijał się przemysł spotkań i czasu wolnego. Poznań jest centrum kulturalnym Metropolii i miejscem organizacji dużych imprez sportowych, które przyciągają sportowców oraz kibiców z kraju i z zagranicy. Należy do prężnie działających ośrodków przemysłu spotkań w Polsce. W mieście znajduje się ponad 100 obiektów z salami konferencyjnymi, w których odbywa się rocznie kilka tysięcy wydarzeń branży MICE dla różnych grup odbiorców.

Do 2020 r. poszerzająca się oferta kulturalna, sportowa i turystyczna oraz duże konferencje i kongresy przyciągały turystów z kraju i z zagranicy. Powodowało to rozwój bazy noclegowej i wzrost liczby turystów korzystających z obiektów noclegowych w mieście. Przemysły spotkań i czasu wolnego należą do działów gospodarki najbardziej doświadczających negatywnych skutków obostrzeń wprowadzonych w czasie pandemii COVID-19. Jest to trend ogólnosiwiatowy, na które władze lokalne nie mają żadnego wpływu. W Poznaniu wprowadzono miejską lokalną tarczę #poznanwspiera, wspierającą poznańskich twórców kultury w czasie pandemii.

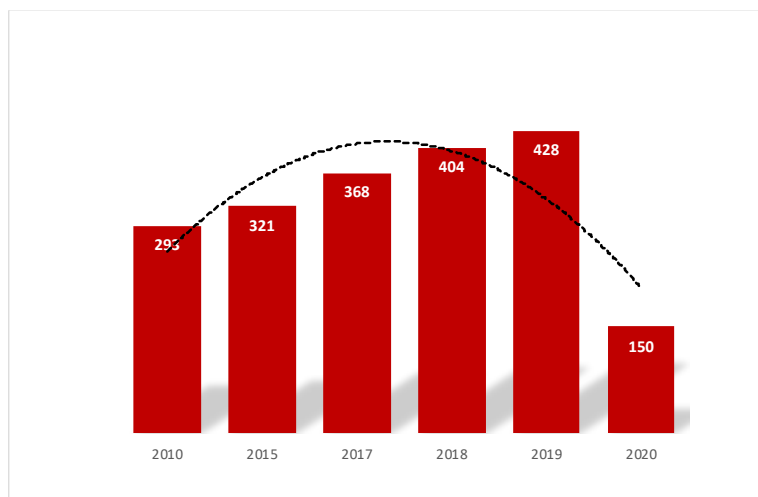
Akademickość miasta i silne środowisko naukowe powodują, że w Poznaniu rozwija się gospodarka oparta na wiedzy, a potencjał kultury korzystnie wpływa na rozwój sektorów kreatywnych. Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych 600 nowych firm sektorów kreatywnych, a trend powstawania nowych firm kreatywnych się nie zmienił.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno nadal intensyfikować rozwój działań uatrakcyjnających ofertę kulturalną dla mieszkańców i turystów. Jednocześnie powstawanie nowych firm sektorów kreatywnych potwierdza, że w Poznaniu istnieją silne lokalne środowiska kultury, nowych technologii i innowacji, które w obecnym czasie powinny być wspierane także przez władze lokalne.

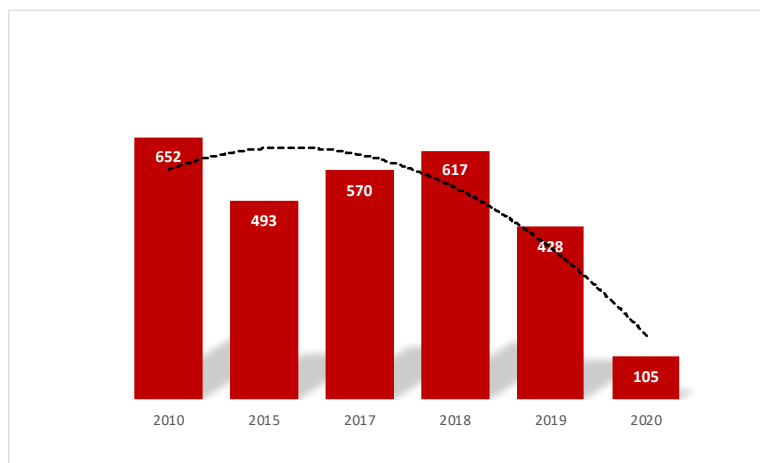
Ludność Metropolii Poznań (w tys.)

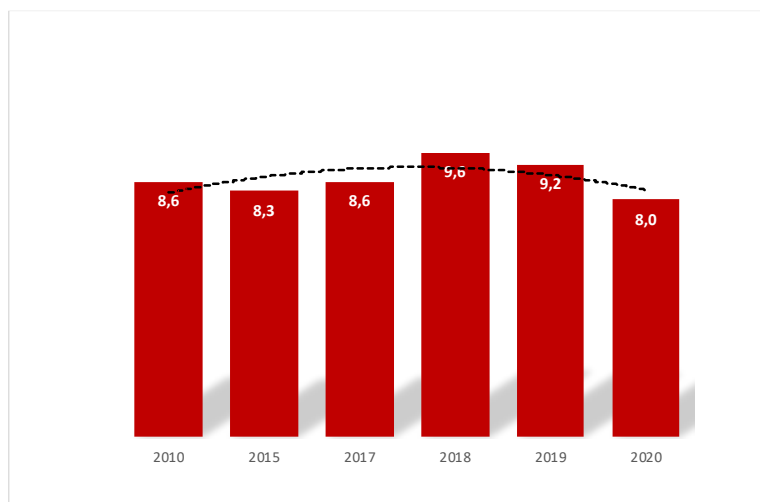
Zwiedzający muzea w Poznaniu (w tys.)

Frekwencja w teatrach i instytucjach muzycznych w Poznaniu (w tys.)

Udział nowych firm sektorów kreatywnych w nowych firmach ogółem w Poznaniu (w %)

3. Realizacja priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Priorytet „Nowoczesna przedsiębiorczość” ukierunkowany jest na rozwijanie w Poznaniu zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki.

Poznań tradycyjnie kojarzony jest z oszczędnością, praktycznością, przedsiębiorczością i pracowitością mieszkańców oraz tradycjami akademickimi i targowymi. Miasto charakteryzuje się bardzo wysokim potencjałem wzrostu gospodarczego w skali kraju, wysoką aktywnością ekonomiczną i silnym lokalnym rynkiem pracy, który wymaga jednak uatrakcyjnienia oferty dla wysoko wykwalifikowanych pracowników. Zróżnicowana gospodarka jest oparta na działalności mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach, charakteryzujących się elastycznością w dostosowywaniu się do reguł gry rynkowej, jednak w małym stopniu wykorzystujących nowoczesne rozwiązania innowacyjne. Duży potencjał środowiska akademickiego i naukowego jest szansą na rozwój firm innowacyjnych i sektorów kreatywnych, tworzących nowe produkty i usługi oraz atrakcyjne miejsca pracy.

Rozwój zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki w Poznaniu uwarunkowany jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Rozwój lokalnych małych i średnich firm w kierunku innowacyjności.
- Rozwój i wsparcie lokalnych centrów innowacji i biznesu.
- Wspieranie i promocja lokalnych startupów i sektorów kreatywnych.
- Współpraca edukacji, nauki i biznesu na rzecz wsparcia/wdrażania innowacji.
- Rozwój przemysłów czasu wolnego, kultury, kongresów, targów.
- Zwiększenie efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego.

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby pracujących w 2019 (2010=100)	154%
Dynamika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 (2010=100)	121%
Dynamika udziału absolwentów ponadgimnazjalnych szkół szkolnictwa zawodowego w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w 2019 (2010=100)	117%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika udziału studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w liczbie studentów ogółem w 2019 (2014=100)	85%
Dynamika liczby wystawców na Międzynarodowych Targach Poznańskich w 2020 (2010=100)	37%

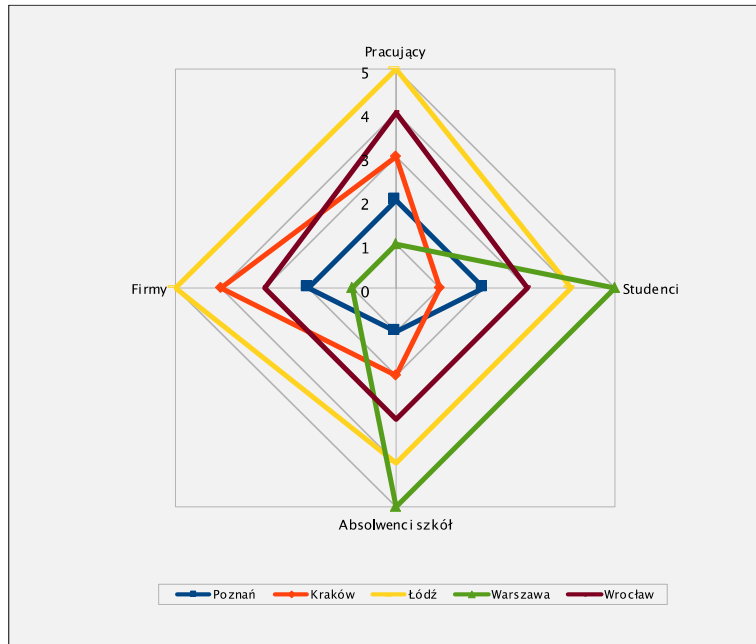
Źródło danych: GUS, MTP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Pracujący na 1000 mieszkańców w 2019	654	633	492	743	608
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców w 2020	216	189	138	255	191
Udział absolwentów ponadgimnazjalnych szkół szkolnictwa zawodowego w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w 2019	35,0	33,4	30,6	24,4	33,2
Udział studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w liczbie studentów ogółem w % w 2019	24,0	25,6	19,4	14,5	22,7

Źródło danych: GUS

**Pozycja miast w benchmarkingu
dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”**

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wskaźniki statystyczne osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., poza udziałem studentów kierunków technicznych i przyrodniczych oraz wskaźnikiem charakteryzującym przemysł spotkań, na który wpłynęły obostrzenia wprowadzone z powodu pandemii COVID-19. Efekt przynoszą działania skierowane na promocję i rozwój szkolnictwa zawodowego.

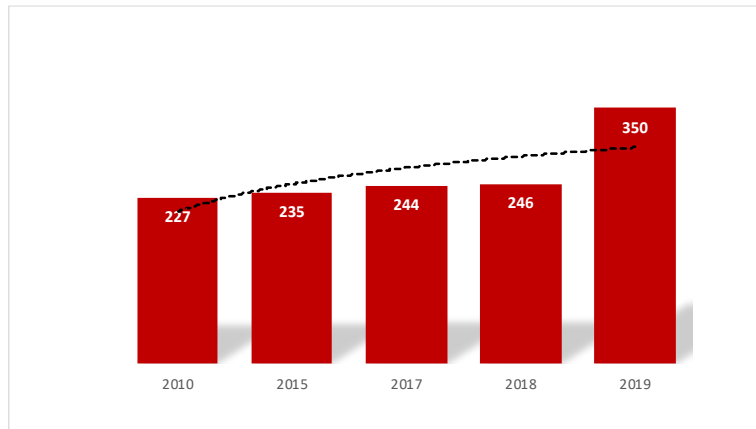
Poznań jest atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej. Tworzy korzystne warunki do zakładania i prowadzenia własnych firm. Przeważająca liczba poznańskich przedsiębiorców to mikro- i mali przedsiębiorcy (łącznie 92%). Ich elastyczność w dostosowywaniu się do warunków rynkowych powoduje, że lokalna gospodarka łatwiej znosi cykliczne wahania koniunktury i łatwiej znosi obostrzenia spowodowane pandemią COVID-19. W grupie MSP rozwija się silne środowisko startupów oraz przemysłu gier, a także platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i high-tech. Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych 600 nowych firm sektorów kreatywnych. Coraz większy jest także kapitał zewnętrzny angażowany w gospodarkę miejską.

Liczba pracujących rośnie, jednak lokalny rynek pracy wciąż poszukuje wykształconych i wykwalifikowanych pracowników. Największe zapotrzebowanie jest na specjalistów IT, inżynierów o specjalizacjach mechanicznych, elektrycznych i lądowych. Kierunkami, które zyskują na znaczeniu, są też mikroelektronika i nanotechnologia. W Poznaniu poszerza się oferta akademicka. Uruchamiane są nowe kierunki mające zachęcić młodzież do studiowania na poznańskich uczelniach.

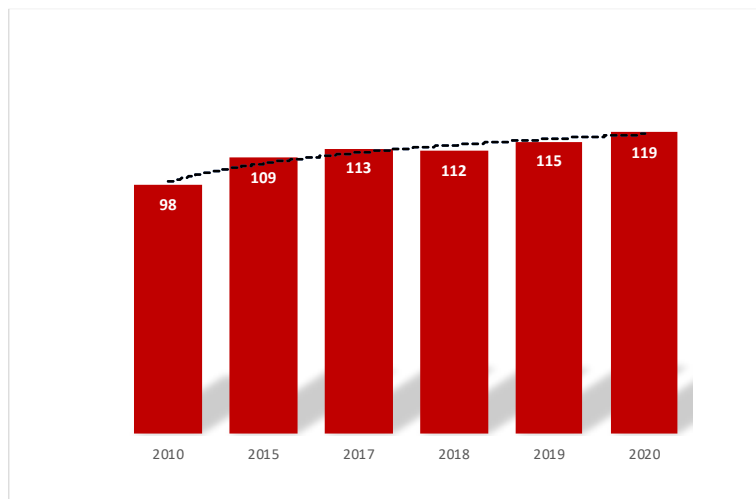
Do kluczowych firm przemysłu spotkań należą Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. (MTP), które są własnością Miasta Poznania. Do 2020 r. były one największym organizatorem imprez i wydarzeń targowych w Europie Środkowo-Wschodniej oraz liderem wśród polskich wystawców, posiadając ponad połowę krajowego rynku powierzchni wystawienniczej i ponad 1/3 rynku wystawców. Działalność MTP jest ukierunkowana zarówno na współpracę z biznesem, jak i na ofertę dla społeczności lokalnej. Przemysł spotkań należy do działów gospodarki najbardziej doświadczających skutków pandemii COVID-19. Jest to trend ogólnosiwiatowy, na który władze lokalne nie mają żadnego wpływu.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto – wraz z Warszawą – charakteryzuje się wysoką aktywnością ekonomiczną. Jest także liderem pod względem zainteresowania młodzieży szkolnej kształceniem zawodowym. Miasto powinno nadal rozwijać współpracę ze szkołami wyższymi, poszerzając swoją ofertę dla studentów oraz wspierając działania uczelni w kierunku uatrakcyjnienia oferowanych kierunków technicznych i przyrodniczych.

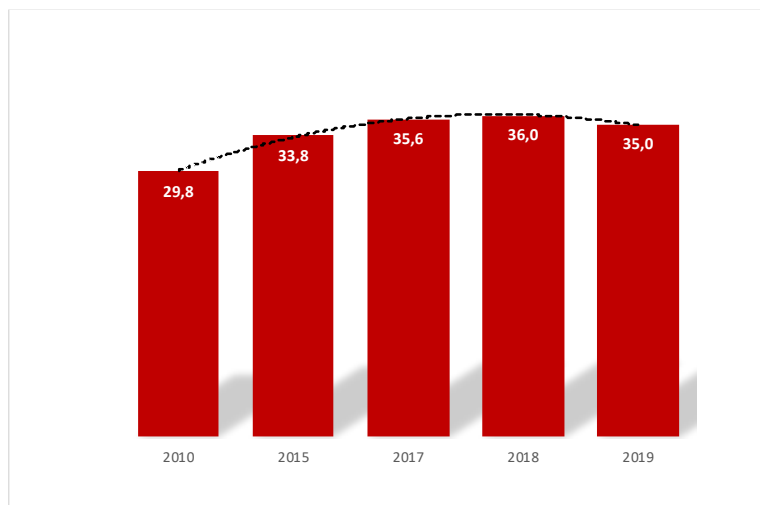
Pracujący w firmach zatrudniających powyżej 9 osób w Poznaniu (w tys. osób)

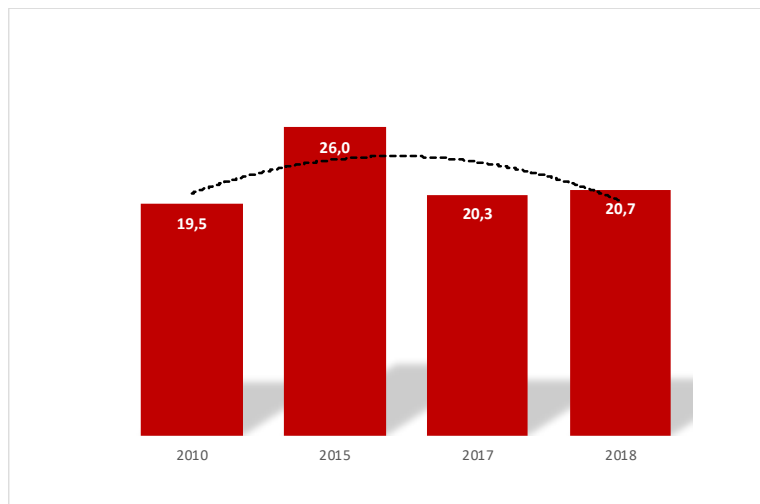
Podmioty gospodarcze w Poznaniu (w tys.)

**Udział absolwentów szkół zawodowych
w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w Poznaniu (w %)**

Udział studentów kierunków technicznych i przyrodniczych w Wielkopolsce (w %)

4. Realizacja priorytetu: „Zielone, mobilne miasto”

Priorytet „Zielone, mobilne miasto” ukierunkowany jest na uczynienie z Poznania „zielonego”, ekomobilnego miasta, które posiada łatwo dostępne dla wszystkich tereny zieleni oraz przyjazny dla środowiska zrównoważony transport.

Zwarty, multcentryczny układ urbanistyczny miasta z klinami zieleni już dzisiaj czyni Poznań miastem zielonym, „kompaktowym i krótkich odległości”. Gęsta – w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce – sieć ulic nie rozwiązuje problemu zatłoczenia z powodu nadmiernego wykorzystywania indywidualnego transportu samochodowego. Alternatywą jest transport publiczny, rowerowy lub pieszy. Ruch samochodowy i nieefektywne niskoemisyjne źródła ogrzewania powodują zanieczyszczenie powietrza i obniżają jakość życia w mieście, tym bardziej, że tereny zieleni są nierównomiernie rozłożone na mapie miasta.

Rozwój „zielonego”, ekomobilnego miasta, które posiada łatwo dostępne dla wszystkich tereny zieleni oraz przyjazny dla środowiska zrównoważony transport, uwarunkowany jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Zachowanie, poprawa jakości i rozwój terenów zieleni, w szczególności systemu klinowo-pierścieniowego oraz zabytkowych założeń zieleni.
- Wykorzystanie potencjału Warty i innych rzek oraz jezior do celów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i transportowych.
- Zwiększenie atrakcyjności i efektywności transportu publicznego oraz wykorzystania możliwości transportowych miasta.
- Uspokojenie ruchu samochodowego w mieście.
- Rozwój ekomobilności.
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i wzrost efektywności energetycznej.
- Racjonalne korzystanie z zasobów środowiskowych oraz ich odzyskiwanie.
- Zapewnienie należytej czystości przestrzeni publicznej.
- Rozwijanie form ochrony przyrody oraz edukacji przyrodniczej.

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Najczęściej wybierany środek transportu	Wartość
Zachowania komunikacyjne mieszkańców Poznania ³	
Samochód osobowy	48,8%
Transport zbiorowy	40%
Rower	6,6%
Piesz	4,8%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika wskaźnika motoryzacji w 2019 (2010=100)	147%
Klasyfikacja strefy pod względem poziomu emisji PM10 w 2019	C
Dynamika wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w 2018 (2010=100)	1119%
Dostępność zagospodarowanych terenów zieleni dla mieszkańców w 2018	68%
Dynamika udziału terenów ogólnodostępnej zieleni w powierzchni miasta w 2020 (2010=100)	95%
Poziom redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w 2019	0%

³ Bez zależności od dystansu od miejsca pracy/nauki.

Wskaźnik	Wartość
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła w 2019	41,36%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2019	91,65%

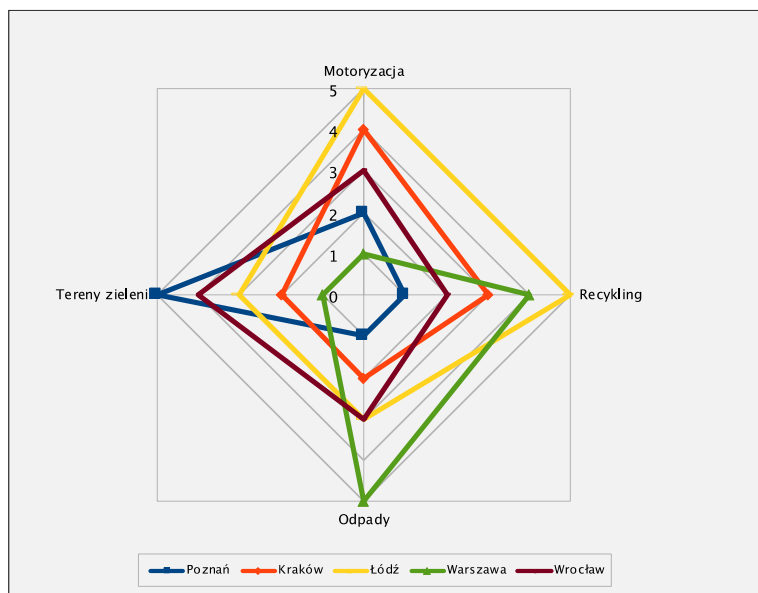
Źródło danych: GOAP, GUS, WIOŚ, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Wskaźnik motoryzacji w 2019	758	660	605	778	715
Udział terenów ogólnodostępnej zieleni w powierzchni miasta w % w 2019	3,9	5,8	5,7	6,4	5,2
Udział odpadów zebranych selektywnie w ilości odpadów ogółem w % w 2019	36,0	34,4	33,2	20,8	33,2
Udział zebranych selektywnie papieru, tektury, metali, szkła i tworzyw sztucznych w ilości odpadów ogółem w % w 2019	14,1	8,0	2,2	4,8	12,0

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych dla priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Zielone, mobilne miasto” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w zakresie dostępności do terenów zieleni, gospodarki odpadami z systemem selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu, wykorzystania energii odnawialnej i alternatywnych środków transportu. Wskaźniki statystyczne z tego zakresu osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźniki poziomu recyklingu i biodegradacji odpadów spełniają przepisy prawa. Problemem jest rosnący wskaźnik motoryzacji powiązany z wciąż wysokim udziałem wykorzystywania indywidualnych pojazdów samochodowych jako podstawowego środka transportu w mieście.

Poznań należy do najbardziej zatłoczonych dużych polskich miast. Poziom motoryzacji jest wyższy jedynie w Warszawie. Prawie połowa mieszkańców przemieszcza się po mieście, korzystając z własnego auta. Na wielkość ruchu samochodowego wpływają także codzienne dojazdy do miejsc pracy lub nauki

osób mieszkających poza Poznaniem. Wysoki poziom motoryzacji powoduje konieczność budowy sieci parkingów typu Park&Ride, wprowadzanie stref ograniczonego ruchu oraz ograniczonego postoju.

Oprócz samochodów prywatnych, mieszkańcy mogą korzystać z 9 komercyjnych sieci współdzielenia ekologicznych pojazdów silnikowych, w tym 4 sieci car-sharing, 2 sieci scooter-sharing i 3 sieci hulajnog-sharing. Rozwija się także infrastruktura dla pojazdów z napędem elektrycznym. Dynamicznie rozwija się system Poznańskiego Roweru Miejskiego, który stanowi alternatywę dla pojazdów samochodowych. Jako podstawowy środek transportu miejskiego jest promowany transport publiczny, z którego korzysta 40% mieszkańców.

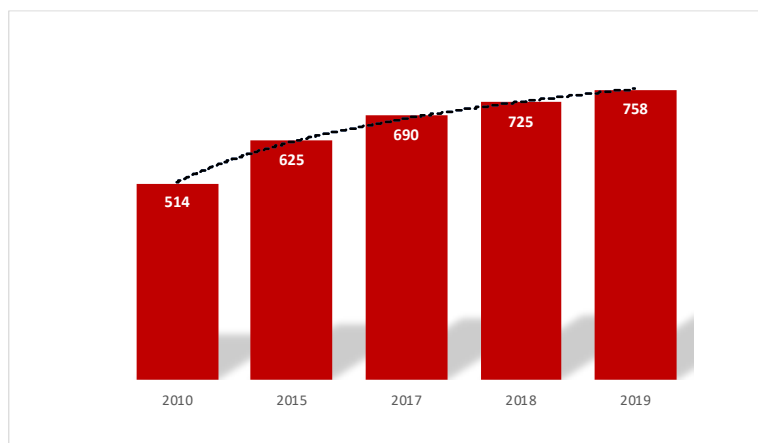
Emisja spalin przez poruszające się po mieście pojazdy oraz wciąż duża liczba mieszkań opalanych węglem przyczyniają się do zanieczyszczeń powietrza, z powodu których obszar aglomeracji poznańskiej zaklasyfikowano do najniższej klasy C pod względem poziomu emisji PM10 oraz benzo(a)pirenu. Poprawę tej sytuacji przynieść mogą działania systemowe, w ramach których promowany będzie transport nisko- i zeroemisyjny oraz oferowane mechanizmy wsparcia i promocji wymiany ogrzewania węglowego i podłączanie mieszkań do miejskiej sieci ciepłowniczej (program KAWKA BIS).

Za korzystną należy uznać sytuację związaną z gospodarką odpadami. Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK), zapewniając zrównoważony system przetwarzania odpadów, jest jednym z głównych elementów systemu gospodarowania odpadami zmieszanymi. W 2020 r. dostarczono do spalania 209,5 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych, z których wyprodukowano 335 tys. GJ energii cieplnej oraz 116 GWh energii elektrycznej. Spalarnia pozwala na ograniczenie składowania odpadów, ograniczając przy tym znacznie zapotrzebowanie na nowe składowiska miejskie. Dzięki działającej infrastrukturze (IPTOK, biokompostownia) w Poznaniu jest osiągany poziom recyklingu odpadów wyższy od minimalnego wyznaczonego w przepisach obowiązujących samorządy⁴.

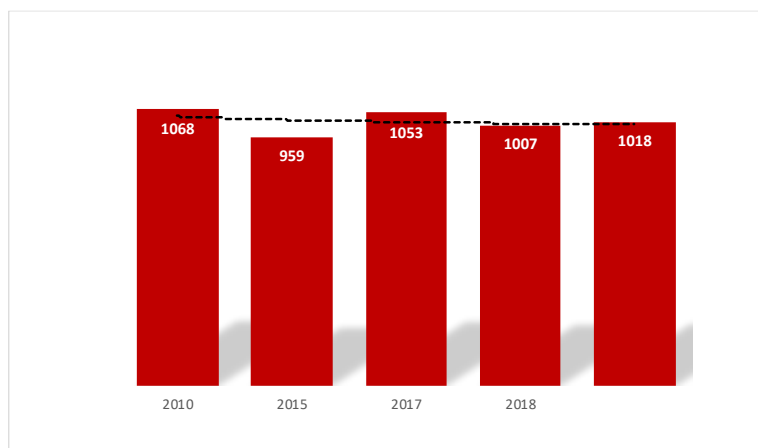
Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto posiada dobrze zorganizowany system selektywnej zbiórki odpadów i charakteryzuje się najwyższym poziomem recyklingu. Miasto powinno nadal wspierać rozwój alternatywnych środków transportu i udostępnić nowe miejskie otwarte tereny zieleni.

⁴ Zgodnie z przepisami prawa gminy były zobowiązane do osiągnięcia do 31 grudnia 2020 r. odpowiednich poziomów: odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w wysokości nie większej niż 35% w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (tendencja malejąca); recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo (tendencja rosnąca); recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych (innych niż niebezpieczne) w wysokości co najmniej 70% wagowo (tendencja rosnąca).

Wskaźnik motoryzacji w Poznaniu (samochody osobowe na 1000 mieszkańców)

Tereny zieleni komunalne i osiedlowe w Poznaniu (w ha)

5. Realizacja priorytetu „Przyjazne osiedla”

Priorytet „Przyjazne osiedla” jest ukierunkowany na zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia w ramach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter.

Poznań ma historycznie ukształtowany, szczególny układ przestrzenny z wieloma rynkami i lokalnymi centrami, unikatowymi przestrzeniami o różnorodnym charakterze oraz silnej tożsamości lokalnej. Niedobór dostępnych dla wszystkich mieszkańców zasobów mieszkaniowych o odpowiednim standardzie przyczynia się do odpływu stałych mieszkańców z Poznania.

Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia w ramach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Wzmocnienie relacji społecznych i poczucia tożsamości na poziomie osiedli.
- Zapewnienie wysokiej jakości lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, usług społecznych i oświatowych na osiedlach.
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego.
- Wspieranie rewitalizacji i tworzenia nowych otwartych przestrzeni publicznych.
- Wspieranie zróżnicowania przestrzennego miasta dla zwiększenia jego atrakcyjności turystycznej.
- Zapewnienie dostępności mieszkań dla wszystkich grup społecznych.
- Ochrona lokalnego rzemiosła, gastronomii, sklepów i punktów usługowych.

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Przyjazne osiedla”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby mieszkańców Śródmieścia w 2020 (2010=100)	87%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby oddanych do użytku mieszkań komunalnych i społeczno-czynszowych w 2019 (2010=100)	1339%
Dynamika udziału liczby dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w 2019 (2010=100)	354%
Dynamika udziału liczby dzieci objętych opieką przedszkolną do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w 2019 (2010=100)	106%
Dynamika liczby uczestników imprez organizowanych przez lokalne instytucje kultury w 2020 (2011=100)	62%
Dynamika nakładów na zadania rad osiedli finansowane z budżetu Miasta w 2020 (2014=100)	135%
Dynamika wskaźnika przestępczości w 2020 (2010=100)	40%

Źródło danych: GUS, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Przyjazne osiedla”⁵

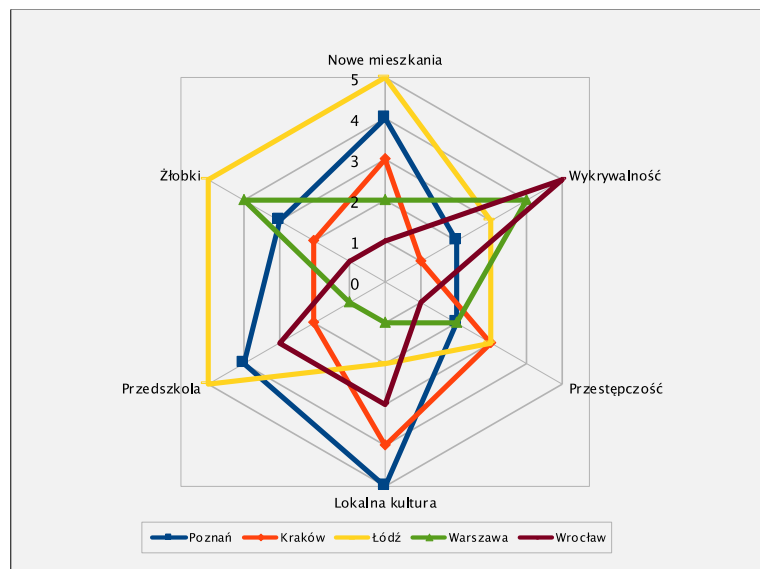
Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Mieszkania oddane do użytku na 10 tys. mieszkańców	75	125	41	132	148
Udział liczby dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w %	23,0	27,3	18,5	22,3	30,0
Udział liczby dzieci objętych opieką przedszkolną do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w %	97,7	102,3	96,1	104,0	98,7

⁵ Dane za 2018.

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Uczestnicy imprez organizowanych przez lokalne instytucje kultury na 1000 mieszkańców	366	580	894	978	674
Wskaźnik przestępczości	26	23	23	26	28
Wskaźnik wykrywalności przestępstw w %	57,6	62,3	53,9	51,5	45,4

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych dla priorytetu „Przyjazne osiedla”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Przyjazne osiedla” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w zakresie mieszkalnictwa, usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego. Wszystkie wskaźniki statystyczne z tego zakresu osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźnik przestępczości się zmniejszył. Ujemną dynamikę wykazuje liczba uczestników lokalnych imprez kulturalnych, co jest spowodowane obostrzeniami wprowadzonymi w czasie pandemii COVID-19, na które władze lokalne nie mają żadnego wpływu. Ujemną dynamikę wykazuje także liczba zameldowanych mieszkańców Śródmieścia, jednak na obszarze tym zamieszkuje przynajmniej kilkutysięczna grupa niezameldowanych osób spoza Poznania, tymczasowo pracujących lub studiujących w mieście.

W Poznaniu funkcjonują 42 jednostki pomocnicze Miasta – osiedla. Obszar 5 osiedli: Jeżyce, Ostrów Tumski-Śródka-Komandoria-Zawady, Stare Miasto, św. Łazarz, Wilda stanowi strefę centralną – Śródmieście z największą koncentracją funkcji metropolitalnych i miastotwórczych. Część ta jest także najbardziej zaludnionym obszarem miasta. Realizacja – w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji – kompleksowego Programu dla Śródmieścia powoduje, że wyhamowuje trend spadkowy liczby zameldowanych na pobyt stały lub czasowy mieszkańców tego obszaru, jednak dynamika liczby mieszkańców jest wciąż ujemna. W ramach otrzymywanych z budżetu Miasta środków finansowych, rady osiedli realizują działania mające na celu polepszenie warunków życia mieszkańców. W 2020 r. największe nakłady rady osiedli przeznaczyły na drogi, transport zbiorowy i oświatę. Projekty zmian w lokalnym otoczeniu oraz wspólnej przestrzeni publicznej są także inicjowane przez mieszkańców. Społeczne projekty są finansowane w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, Centrów Inicjatyw Lokalnych, miejskich konkursów małych grantów. Nowe formy zagospodarowania przestrzeni miejskiej powodują, że mieszkańcy osiedli coraz częściej uczestniczą w wydarzeniach lokalnych i angażują się w działania na rzecz lokalnej społeczności oraz uczestniczą w lokalnych wydarzeniach i imprezach.

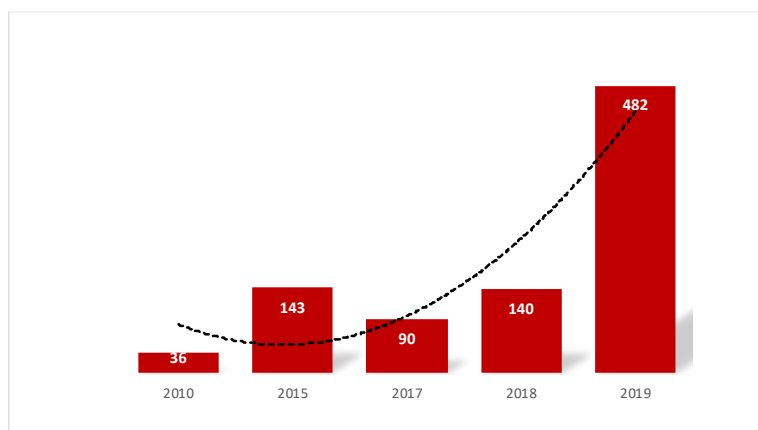
Zwiększa się liczba budowanych mieszkań. Miasto realizuje duży program budowy mieszkań komunalnych i socjalnych. Realizowany jest także miejski program budowy mieszkań społeczno-czynszowych. Część z nich jest przeznaczona na realizację miejskiego programu „Mieszkanie na wynajem z dojściem do własności”. Przygotowywany jest także do nowy program – „POZnań – i zamieszkaj”.

Zwiększa się liczba dzieci korzystających z różnych form opieki żłobkowej i przedszkolnej. Zgodnie z normami unijnymi docelowy poziom wskaźników udziału liczby dzieci objętych opieką żłobkową i liczby dzieci objętych opieką przedszkolną ma wynosić w 2030 r. odpowiednio 30% i 100%. Udział ten w Poznaniu systematycznie rośnie. Miasto jest zobowiązane zapewnić miejsca opieki dla wszystkich dzieci, dlatego – oprócz rozbudowy własnej bazy – dofinansowuje miejsca dla dzieci w placówkach komercyjnych.

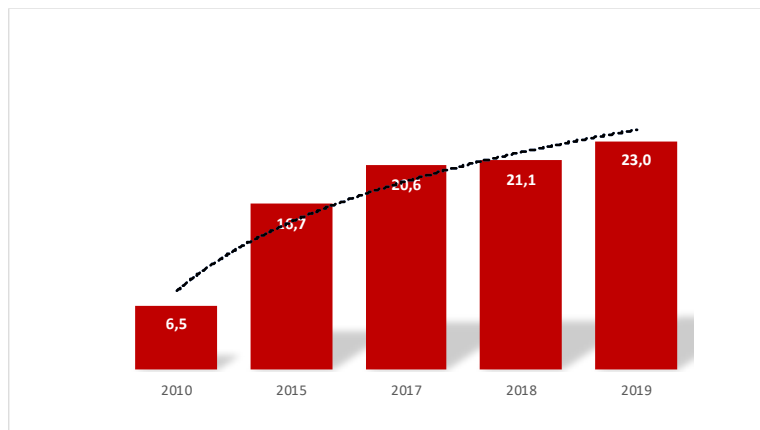
Zmniejszająca się liczba stwierdzonych przestępstw przy wysokim wskaźniku ich wykrywalności potwierdza, że zwiększa się poziom bezpieczeństwa publicznego. Wśród stwierdzonych przestępstw nadal najwięcej jest jednak przestępstw o charakterze kryminalnym, które najbardziej wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno wspierać rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej oraz ofertę lokalnych ośrodków kultury. Ważne jest także tworzenie warunków do rozwoju oferty nowego budownictwa mieszkaniowego. Poznań – wraz z Krakowem – charakteryzują się wysokim wskaźnikiem wykrywalności przestępstw, jednak nadal potrzebne są działania ukierunkowane na ciągłe zwiększanie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

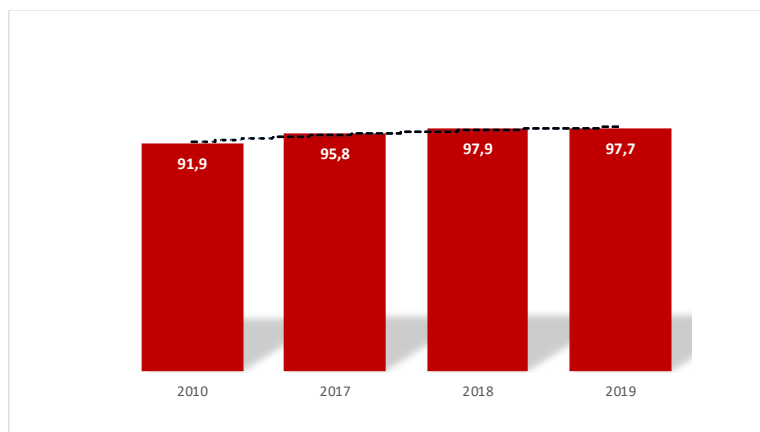
Nowe mieszkania komunalne i społeczno-czynszowe w Poznaniu

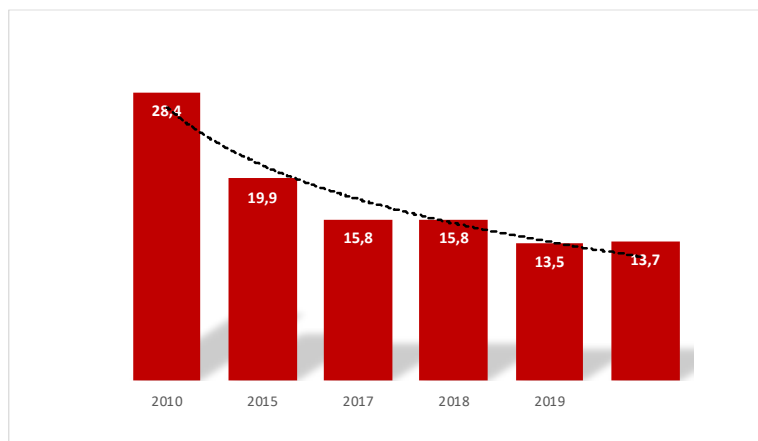
Udział dzieci objętych opieką żłobkową w liczbie dzieci do 3 lat w Poznaniu (w %)

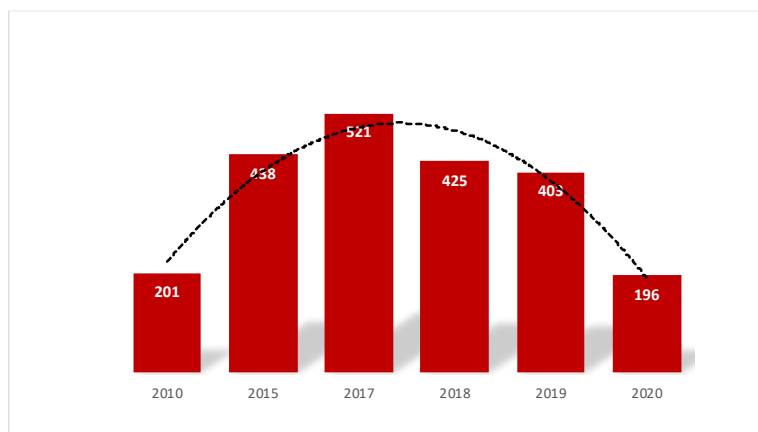
Udział dzieci w wieku od 3 do 6 lat objętych opieką przedszkolną w liczbie dzieci w tym wieku w Poznaniu (w %)

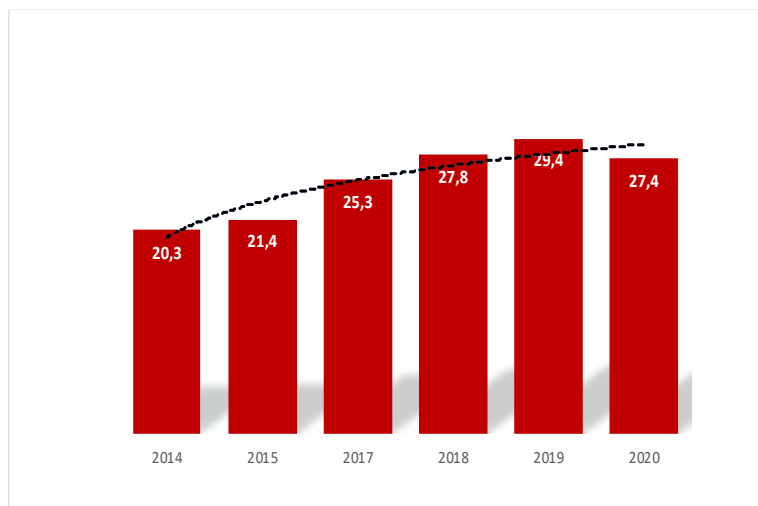
Przestępstwa stwierdzone w Poznaniu (w tys.)

Uczestnicy lokalnych wydarzeń kulturalnych w Poznaniu (w tys. osób)

Nakłady na zadania rad osiedli finansowane z budżetu Miasta Poznania (w mln zł)

6. Realizacja priorytetu: „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Priorytet „Wspólnotowość i dialog społeczny” ukierunkowany jest na tworzenie nowych i rozwijanie istniejących mechanizmów, form wsparcia i działań pozwalających mieszkańcom na odpowiedzialne współdecydowanie o rozwoju miasta.

Wysoki kapitał społeczny opiera się na dużej aktywności instytucjonalnej organizacji pozarządowych i społecznych, działalności rad osiedli, oraz najsilniejszych w Polsce ruchów miejskich, a także niesformalizowanych inicjatywach społecznościowych. Coraz bardziej przyjazna i dostępna przestrzeń publiczna sprzyja dialogowi społecznemu. Jednak osoby z grup problemowych, o trudnej sytuacji życiowej, wciąż nie włączają się do współdecydowania o rozwoju miasta.

Tworzenie nowych i rozwijanie istniejących mechanizmów, form wsparcia i działań pozwalających mieszkańcom na odpowiedzialne współdecydowanie o rozwoju miasta uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Miasto przyjazne rodzinom i seniorom.
- Budowanie szerokiej integracji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem.
- Zwiększenie współuczestnictwa mieszkańców w życiu miasta.

- Wspieranie działań kulturalnych i sportowych na rzecz rozwoju społecznego.
- Kształtowanie zachowań prozdrowotnych mieszkańców Poznania.
- Unowocześnienie oraz zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług publicznych.
- Usprawnienie systemu komunikacji z mieszkańcami.
- Wspieranie organizacji pozarządowych oraz zwiększenie aktywności obywatelskiej.

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika udziału beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów w 2020 (2010=100)	65%
Dynamika liczby imprez masowych w 2020 (2013=100)	43%
Dynamika liczby konsultacji społecznych w 2018 (2010=100)	156%
Dynamika liczby projektów organizacji pozarządowych uzyskujących dofinansowanie z budżetu Miasta w 2018 (2010 = 100)	128%
Dynamika liczby e-usług administracji lokalnej w 2019 (2017=100)	196%

Źródło danych: GUS, UMP

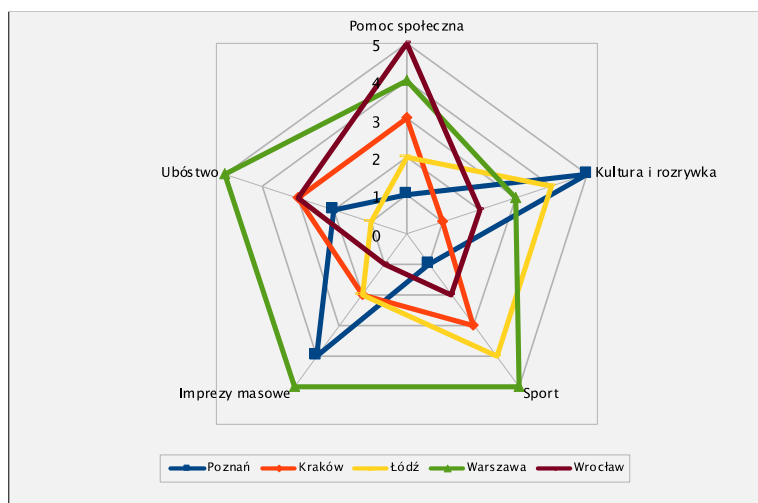
Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”⁶

6 Dane za 2018.

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Beneficjenci pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	353	245	343	190	144
Udział beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów w %	1,5	1,0	2,4	0,9	1,0
Imprezy masowe na 100 000 mieszkańców	7	8	8	5	12
Uczestnicy sportowych imprez masowych na 1000 mieszkańców	417	360	250	174	390
Uczestnicy artystyczno-rozrywkowych imprez masowych na 1000 mieszkańców	85	167	86	116	118

Źródło danych: GUS

**Pozycja miast w benchmarkingu
dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”**

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wszystkie wskaźniki statystyczne, poza wskaźnikiem związanym z kulturą, która mocno doświadczyła skutków obostrzeń w czasie pandemii COVID-19, osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a powiązany z wykluczeniem społecznym wskaźnik ubóstwa się zmniejszył.

Poznań charakteryzuje się najwyższym w Polsce (po Warszawie) poziomem kapitału ludzkiego i społecznego, który charakteryzuje jakość, zasięg i cel relacji społecznych. Wysoki poziom kapitału społecznego pozytywnie wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy miasta oraz jakość życia mieszkańców, sprzyja aktywności organizacji pozarządowych (NGO), fundacji i stowarzyszeń zakładanych przez mieszkańców, którzy pragną udzielać się na rzecz i w życiu miasta. Wiele z nich realizuje zadania własne samorządu w ramach uzyskanych dotacji i grantów. Organizacje pozarządowe aktywnie współpracują z Miastem przy realizacji zadań publicznych ukierunkowanych na społeczność lokalną oraz należą do miejskich zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, takich jak: Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Miejska Rada Seniorów, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Rodziny Dużej, Młodzieżowa Rada Konsultacyjna przy Prezydencie Miasta Poznania oraz komisje dialogu obywatelskiego.

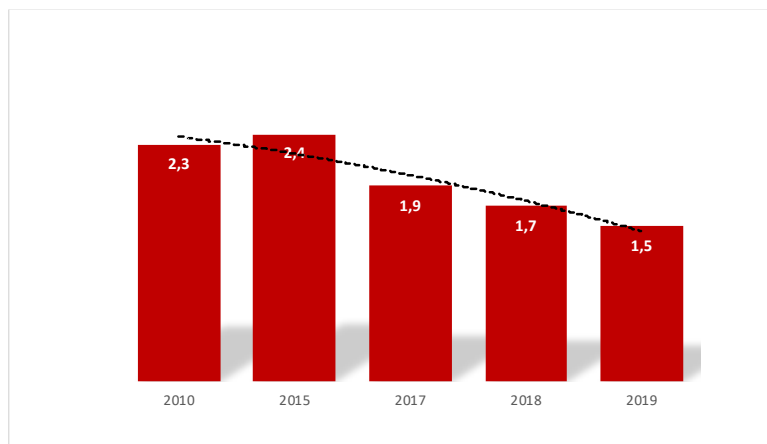
Mieszkańcy, poza udzielaniem się w organizacjach społecznych, uczestniczą także we współdecydowaniu o mieście poprzez udział w konsultacjach społecznych poświęconych różnym aspektom funkcjonowania miasta. Dla usprawnienia kanałów komunikacji oraz załatwiania spraw urzędowych funkcjonują serwisy informacyjne – Miejski Informator Multimedialny i Biuletyn Informacji Publicznej, udostępniające także e-usługi miejskie. Mieszkańcy mają do dyspozycji

następujące cyfrowe rozwiązania: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, skrzynka na ePUAP, system obsługi procedowania zadań dotacyjnych WITKAC. Miasto oferowało również możliwość skorzystania z SMS-owego systemu informowania o zagrożeniach. Miejski system otwartego dostępu do informacji i danych miasta obejmuje miejskie API, serwis internetowy BaDaM Poznań, System Informacji Przestrzennej z modelem 3D Miasta Poznania. Miasto uruchomiło także bezpłatną aplikację Smart City Poznań.

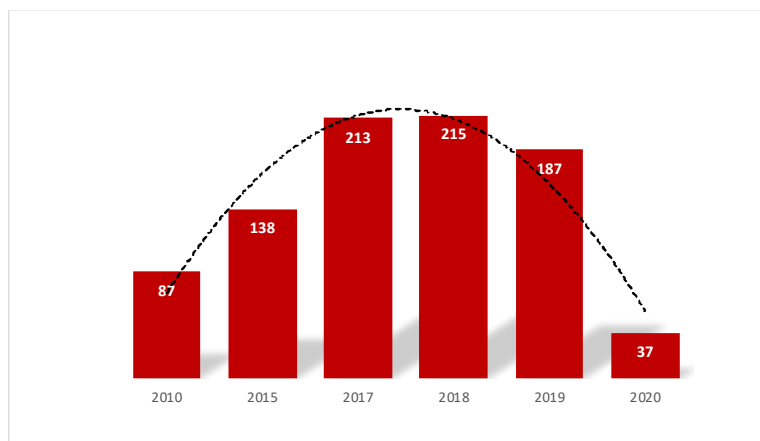
W pracy administracji lokalnej są wprowadzane nowe rozwiązania zapewniające lepszy kontakt ze wszystkimi grupami mieszkańców. Miasto wspiera i uaktywnia także grupy społeczne z wykluczeniami społecznymi oraz rodziny z dziećmi i seniorów. Wspólnotowość jest także budowana przez różne działania integracyjne. W 2020 r. działania wspierające i integrujące były ukierunkowane na łagodzenie skutków społecznych pandemii COVID-19, a wiele z nich było realizowanych zdalnie.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno nadal wspierać działania ukierunkowane na uaktywnianie i włączanie społeczne osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, a także wspierać grupę osób dotkniętych ubóstwem. Do 2020 r. Poznań był liderem pod względem liczby organizowanych imprez masowych, a największym zainteresowaniem uczestników wciąż cieszyły się masowe imprezy sportowe.

**Udział beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego
w ogólnej liczbie beneficjentów (w %)**

Imprezy masowe w Poznaniu

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ koncentruje się na 5 wzajemnie powiązanych następujących obszarach, uznanych za priorytetowe dla rozwoju miasta: „Silna Metropolia”, „Nowoczesna przedsiębiorczość”, „Zielone, mobilne miasto”, „Przyjazne osiedla”, „Wspólnotowość i dialog społeczny”. Dla zachowania crossowego charakteru Strategii odstąpiono od wyznaczania programów strategicznych. Odejście od silosowego dzielenia kierunków i działań strategicznych w obrębie danego obszaru funkcjonowania miasta spowodowało, że działania o określonym charakterze, ale różnej skali, przypisane zostały do kilku priorytetów, np. edukacja na poziomie akademickim została przypisana do priorytetu „Silna Metropolia”, edukacja zawodowa i kształcenie ustawiczne do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”, a edukacja szkolna i zajęcia pozaszkolne do priorytetu „Przyjazne osiedla”; wydarzenia kulturalne o randze krajowej i międzynarodowej przypisane zostały do priorytetu „Silna Metropolia”, a aktywność kulturalna o zasięgu miejskim i eventy lokalne założone zostały w priorytecie „Przyjazne osiedla”. Przyjęcie crossowego charakteru Strategii oznacza, że monitorowanie zmian zachodzących w danej dziedzinie funkcjonowania miasta wymaga analiz efektywności działań podejmowanych we wszystkich obszarach priorytetowych.

Analiza wskaźników statystycznych w odniesieniu do roku bazowego, za który przyjęto rok 2010, wykazuje, że w wielu przypadkach utrzymywany jest dotychczasowy trend, który potwierdza silną pozycję Poznania wobec pozostałych porównywanych miast, tj. Warszawy, Krakowa, Wrocławia i Łodzi. Metropolia Poznań notuje stały wzrost mieszkańców. Coraz silniejsze powiązania funkcjonalno-przestrzenne Poznania z okolicznymi gminami i dobre skomunikowanie między nimi powodują, że Poznań zapewnia mieszkańcom Metropolii miejsca pracy i nauki, w nim koncentrują się centra usług edukacyjnych, zdrowotnych, sportowych, kulturalnych, z których korzystać mogą wszyscy mieszkańcy Metropolii. W 2020 r. z powodu obostrzeń związanych z pandemią COVID-19 bezpośrednie usługi kulturalne i sportowe zostały zawieszone, a większość z nich przeniosła się do sieci internetowej.

Miasto pozostaje jednym z najsilniejszych ośrodków akademickich w kraju, dlatego wielu młodych ludzi wybiera na miejsce edukacji poznańskie uczelnie. Coraz większy jest poziom umiędzynarodowienia studiów. Obostrzenia związane z pandemią COVID-19 dotknęły także środowisko akademickie – stacjonarna nauka została w większości zawieszona, a zajęcia dla studentów przeniosły się do sieci internetowej. Nauka zdalna objęła także uczniów wszystkich typów szkół.

Dziedzictwo kulturowe i rozbudowywana oferta turystyczna do 2020 r. przyciągała coraz większą liczbę turystów, choć było ich mniej niż w Krakowie, Warszawie czy Wrocławiu. Mniej niż w pozostałych porównywanych miastach było też beneficjentów oferty kultury wysokiej przy jednoczesnym większym zainteresowaniu ofertą kultury lokalnej i masowymi imprezami artystyczno-rozrywkowymi. Pandemia COVID-19 spowodowała zawieszenie przez większą część roku działalności przemysłu spotkań, usług hotelowych i transportowych, co przełożyło się na kilkukrotne zmniejszenie ruchu turystycznego oraz liczby wydarzeń konferencyjnych i targowych. Analiza wskaźników obrazujących zmiany w obszarze priorytetowym „Silna Metropolia”, przy uwzględnieniu sytuacji epidemiologicznej, wskazuje jednak na utrzymanie dotychczasowego trendu i wolne, jednak stałe, budowanie konkurencyjności.

Wartości wskaźników gospodarczych przypisanych do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” potwierdzają mocną pozycję Poznania. W mieście notuje się jeden z najniższych w kraju poziomów bezrobocia, wysoki jest poziom przedsiębiorczości, rozwijają się innowacyjność i nowe technologie. Silna i zróżnicowana gospodarka i rynek pracy powodują, że miasto jest bardziej odporne zarówno na cykliczne, jak i nieprzewidywane wahania globalnej

koniunktury. Istotnym czynnikiem budującym konkurencyjność gospodarczą jest edukacja zawodowa zapewniająca wykwalifikowaną kadrę pracowniczą w specjalizacjach poszukiwanych na rynku pracy. Szkolnictwo zawodowe cieszy się coraz większym zainteresowaniem młodych ludzi, jednak lokalna gospodarka odczuwa niedobór wykształconych i wykwalifikowanych pracowników. Konieczna jest zatem dalsza promocja i rozwój szkolnictwa zawodowego oraz dywersyfikacja kierunków studiów pod kątem zawodów poszukiwanych na rynku pracy.

Wartości wskaźników priorytetu „Zielone, mobilne miasto” potwierdzają, że Poznań jest jednym z najbardziej zmotoryzowanych miast w Polsce, a prawie połowa mieszkańców najczęściej korzysta z własnych samochodów. Jest to jeden z powodów zatłoczenia poznańskich ulic, problemów ze znalezieniem miejsca do zaparkowania oraz znacznego poziomu zanieczyszczenia powietrza i wysokiego poziomu hałasu. Władze miasta próbują wpływać na zachowania komunikacyjne mieszkańców, promując transport publiczny i elektromobilność oraz zachęcając do korzystania z alternatywnych środków transportu. Pomimo dobrej dostępności do otwartych terenów zieleni ważne jest udostępnianie jej nowych, zagospodarowanych obszarów.

Działania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” ukierunkowane są na zapewnienie mieszkańcom wszystkich osiedli dostępu do usług publicznych, tworzenia w ramach osiedli miejsc spotkań, aktywności, rekreacji i wspólnego spędzania wolnego czasu. Obostrzenia wprowadzone w związku z pandemią COVID-19 spowodowały czasowe ograniczenie bezpośrednich kontaktów, co negatywnie wpływa na poziom relacji i integracji społecznych.

Ważnym aspektem dotyczącym powrotu młodych matek do aktywności zawodowej jest zapewnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej dzieciom. Dzięki inwestycjom w rozbudowę placówek zwiększa się udział dzieci korzystających z instytucjonalnych form opieki. Rosnące z roku na rok nakłady na zadania osiedli umożliwiły realizację inwestycji w drogi, chodniki, drogi rowerowe, tereny zieleni i rekreacji. Dzięki tym nakładom realizowanych może być wiele lokalnych inicjatyw kulturalnych oraz edukacyjnych.

Działania realizowane w priorytecie „Wspólnotowość i dialog społeczny” potwierdzają, że mieszkańcy Poznania są aktywnymi obywatelami, a wielu z nich angażuje się w działalność organizacji pozarządowych, które w ramach otwartych konkursów ofert realizują zadania publiczne. Mieszkańcy korzystają z otwartych konsultacji społecznych, możliwości realizacji swoich projektów w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego i Centrów Inicjatyw Lokalnych, jednak nadal oczekują na wspieranie przez Miasto bezpłatnych dla mieszkańców, atrakcyjnych inicjatyw i wydarzeń kulturalnych, sportowych czy edukacyjnych. Miasto realizuje działania na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, wprowadzając nowe rozwiązania usprawniające współpracę z mieszkańcami oraz zapewniając im możliwość wpływu na podejmowanie decyzji dotyczących polityki Miasta. W 2020 r. uruchomiono nową formę konsultacji społecznych – Poznański Panel Obywatelski, w którym mieszkańcy rekomendują władzom lokalnym kierunki rozwoju miasta.

II. Poziom zaawansowania realizacji zadań kluczowych

W ramach wdrażania priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ realizowane są zadania kluczowe obejmujące przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne. **Strategia określa 55 zadań kluczowych.** W ich realizację są lub będą zaangażowane różne podmioty i jednostki. Efekty ich działań mają i będą miały znaczący wpływ na wdrażanie Strategii. Pomimo iż zadania kluczowe zostały przyporządkowane do poszczególnych priorytetów strategicznych, ich realizacja – podobnie jak przedsięwzięć wynikających ze Strategii – wpływa na poziom wdrażania wszystkich priorytetów. Wynika to z oparcia Strategii na systemie poczwórnej helisy, obejmującej wzajemnie powiązane ze sobą społeczność lokalną, biznes, naukę i administrację publiczną.

1. Priorytet: „Silna Metropolia”

W ramach priorytetu przewiduje się rozwój funkcji metropolitalnych Poznania przy uwzględnieniu procesu metropolizacji w aspekcie przestrzennym, funkcjonalnym i sieciowym. Proces ten wpływa na sąsiadującą przestrzeń obszaru metropolitalnego oraz na cały region. Zgodnie ze Strategią prowadzone są działania mające na celu rozwój funkcji biznesowych, akademickich, targowych, turystycznych, konferencyjnych, kulturalnych, sportowych miasta i coraz lepszą rozpoznawalność Poznania w skali globalnej. Rozwijana jest współpraca regionalna i metropolitalna oraz wykorzystywane są możliwości, jakie daje współpraca międzynarodowa.

Proces metropolizacji jest związany z rozbudową powiązań transportowych. Poznań należy do miast o dużej krajowej i międzynarodowej dostępności transportowej, jest miastem–węzłem leżącym na skrzyżowaniu dwóch korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T – Bałtyk–Adriatyk i Morze Północne–Bałtyk, łączącym różne środki transportu i platformy multimodalne. Pozwala to na rozwój dostępności międzynarodowej, a w skali lokalnej – na rozwój zrównoważonego transportu w mieście i gminach sąsiednich oraz budowę brakujących odcinków tzw. „ostatniej mili” z wykorzystaniem unijnego instrumentu finansowego CEF.

W 2020 r. w ramach zadań kluczowych realizowano:

- **w zakresie zwiększania spójności i dostępności Metropolii Poznań:**
 - **rozbudowę infrastruktury Portu Lotniczego Poznań-Ławica**, który należy do sieci TEN-T; w celu dostosowania kontroli bagażu rejestrowanego do obowiązujących wymogów oraz zapewnienia sprawnej i komfortowej obsługi pasażerów, w 2020 r. zamontowano i uruchomiono urządzenia

EDS Normy III wraz z dostosowaniem niezbędnej infrastruktury lotniska; w związku z pandemią COVID-19 wzmocniono system bezpieczeństwa na lotnisku i pokładach samolotów; w 2020 r. Zgromadzenie Wspólników spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica Sp. z o.o. podjęło decyzję o jej dokapitalizowaniu kwotą 42 mln zł w celu sfinansowania inwestycji w infrastrukturę lotniskową oraz bezpieczeństwo pasażerów; Miasto Poznań na dokapitalizowanie spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica Sp. z o.o. wydatkowało 15,5 mln zł;

- **rozwój Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)** – w 2020 r. w ramach PKM funkcjonowały połączenia w następujących kierunkach: Wągrowiec, Grodzisk Wielkopolski, Nowy Tomyśl, Jarocin, Gniezno, Rogoźno i Września; Miasto Poznań partycypuje w PKM poprzez dofinansowanie połączeń oraz realizację miejskich inwestycji infrastrukturalnych; dla umożliwienia realizacji umowy Miasta Poznania z Województwem Wielkopolskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na „Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych – dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)”, na 2020 r. w budżecie Miasta zabezpieczono środki w wysokości 3 mln zł; w 2020 r. podpisano kolejne (lub odnowiono obowiązujące) porozumienia, na mocy których funkcjonować będzie łącznie 8 połączeń PKM – od 1 stycznia 2021 r. również do Kościana;
- **działania związane z przedsięwzięciami kolejowymi mającymi wpływ na funkcjonowanie transportu w mieście** – w 2020 r. podejmowane były tematy: dostosowania obwodnicy towarowej do ruchu pasażerskiego, rewitalizacji „starego” dworca kolejowego Poznań Główny, opiniowania wstępnego Studium Wykonalności Poznańskiego Węzła Kolejowego, w tym możliwego poprowadzenia nowego połączenia w kierunku Tarnowa Podgórnego poprzez Port Lotniczy Poznań-Ławica czy trasy Kolei Dużych Prędkości w kierunku zachodnim; w ramach projektu pn. „Prace na obwodnicy towarowej Poznania” uzgadniane były lokalizacje i nazewnictwo nowo projektowanych przystanków pasażerskich; kontynuowano współpracę z PKP PLK Region Zachodni w zakresie budowy dwóch dodatkowych torów na odcinku Poznań Główny – Poznań Wschód;
- **działania mające na celu przywrócenie pełnej funkcjonalności dworca kolejowego Poznań Główny** – w lutym 2020 r. Miasto Poznań i PKP SA podpisały List Intencyjny w sprawie współpracy przy realizacji inwestycji polegającej na modernizacji starego dworca kolejowego Poznań Główny oraz wybudowaniu zespołu budynków o funkcjach towarzyszących. Prowadzone są prace związane z podpisaniem porozumienia, którego celem jest m.in. modernizacja przez PKP budynku starego dworca Poznań Główny (poprzez przywrócenie pełnych funkcji obsługi pasażerskiej i powiązanie dworca z otaczającą tkanką miejską), wybudowanie w rejonie ul. Dworcowej oraz Mostu Dworcowego przesiadkowego węzła integracyjnego obejmującego przystanki komunikacji miejskiej, skomunikowanie Mostu Dworcowego ze wszystkimi peronami i zintegrowanym dworcem autobusowym Poznań Główny, zapewnienie bezpiecznego dojścia do Dworca Głównego od strony wschodniej (al. Króla Przemysła II);
- **rozbudowę układu transportowego miasta o znaczeniu ponadlokalnym, ważnego dla zwiększenia dostępności Metropolii Poznań** – realizowano prace na drodze krajowej nr 92 (przebudowa Mostu Lecha), przy budowie skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ulic Lutyckiej i Gołęcińskiej; zakończono przebudowę ul. Gdyńskiej (DW 196); trwały prace związane z opracowaniem studium

wykonalności dla projektu „Budowa zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka, w miejscu przejazdu przez linię kolejową E20”; kontynuowano integrację systemów transportowych we wszystkich gminach Metropolii;

- **w zakresie wzmocnienia rozpoznawalności Poznania w kraju i za granicą w oparciu o potencjał dziedzictwa kulturowego, kultury, sportu i turystyki:**
 - **projekty:** „Renowacja i adaptacja Fortu VII w Poznaniu dla zachowania dziedzictwa Kulturowego”, „Tu się wszystko zaczęło” – ekspozycja świadectw początków państwowości polskiej na Ostrowie Tumskim”; kontynuowano prace projektowe i przygotowawcze siedzib dla Nowego Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 oraz Teatru Muzycznego – wybrane zostały lokalizacje i koncepcje architektoniczne nowych obiektów, trwają prace projektowe;
 - **muzeum Centrum Szyfrów „Enigma”** w dawnym budynku Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza przy ul. Święty Marcin;
 - **modernizację Toru Regatowego Malta i przystosowanie do organizacji imprez o znaczeniu międzynarodowym** – 2020 r. przeprowadzono kapitalną modernizację wieży sędziowskiej i budynku multimedialnego; na Torze Regatowym Malta odbyły się Mistrzostwa Europy w Wioślarstwie; Miasto ubiega się o organizację kolejnych: Pucharu Świata w Kajakarstwie oraz Mistrzostw Świata Juniorów i U-23 w Kajakarstwie w 2024 r.;
 - **Halę Widowiskowo-Sportową „Arena”** – przygotowanie projektu budowlanego;
- **w zakresie intensyfikacji kontaktów i powiązań międzynarodowych:**
 - **rozwój wydarzeń targowych** – w związku z wprowadzeniem obostrzeń związanych z pandemią COVID-19 z zaplanowanych na 2020 r. 70 wydarzeń odbyło się 37 imprez targowych wraz z salonami, z tego 18 wydarzeń przed wprowadzeniem ograniczeń związanych z pandemią, oraz 19 wydarzeń, które odbyły się przy zaostrzonym rygorze organizacji imprez wystawienniczych, w tym 7 nowych wydarzeń;
- **w zakresie wzmocnienia pozycji Poznania jako silnego ośrodka biznesu i nowoczesnych technologii:**
 - **wspieranie nowych aktywności i współpracy biznesowej oraz różnych lokalnych inicjatyw przez spółkę Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o.** – kalendarz targów w 2020 r. został uzupełniony o wydarzenia skierowane do mieszkańców Poznania i Wielkopolski, imprezy mające charakter B2C; celem organizacji tych targów było umożliwienie firmom zaprezentowania oferty, sprzedaż produktów klientom końcowym, a także wzmocnienie przekazu o powrocie MTP do organizacji wydarzeń targowych po trzymiesięcznej przerwie spowodowanej pierwszym lockdownem; zorganizowane w okresie od czerwca do września targi to: Letni i Jesienny Targ Ogrodniczy, Poznań Moto Fest, Złot Czerwonych

Pojazdów, Targ Żywności Regionalnej i Ekologicznej, Letni Targ Rodzinny, Letni Targ Ekologiczny i wydarzenie promujące przemysł wystawienniczy – Targi Dają Więcej;

- o **strategię pozyskiwania inwestorów dla miasta Poznania, ukierunkowaną na pozyskiwanie nowych i wspieranie już działających inwestorów w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną**, oraz generowanie zapotrzebowania na wykształconych i dobrze opłacanych pracowników w gospodarce opartej na wiedzy – priorytetowymi dla miasta sektorami gospodarki są: produkcja zaawansowana technologicznie, Business Proces Outsourcing (BPO), Shared Services Center (SSC), badania i rozwój (B+R), a także sektor game development oraz (uzupełniająco) działalność kongresowo-wystawiennicza i infrastruktura rekreacyjno-rozrywkowa; działania Miasta mają na celu uczynienie Poznania centrum wysokospecjalistycznych usług; w 2020 r. w 7 nowych i rozwijanych centrach usług dla biznesu powstało około 900 miejsc pracy;

- **w zakresie wzmocnienia akademickich i naukowych funkcji Poznania:**

- o **rozbudowę bazy uczelnianej** – Miasto przekazuje na ten cel na preferencyjnych warunkach grunty miejskie, udziela stypendiów dla studentów i absolwentów, dotacji i grantów na przedsięwzięcia naukowe, organizuje konkursy dla studentów, absolwentów i naukowców; w ramach miejskiego programu „Study in Poznań” rozwijane są działania skierowane do studentów zagranicznych.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Silna Metropolia”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Rozbudowa systemu kolei metropolitalnej wraz z węzłami przesiadkowymi i przystankami kolejowymi	Województwo Wielkopolskie, Koleje Wielkopolskie Sp. Z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe SA, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta,	X	X	X	Partycypacja Miasta w projekcie (na 2020 r. w budżecie Miasta zabezpieczono środki w wysokości 3 mln zł). W 2020 r. podpisano kolejne (lub odnowiono obowiązujące) porozumienia, na mocy których funkcjonować będzie łącznie 8 połączeń PKM – od 1 stycznia 2021 r. również do Kościana.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
	Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich				
Zagospodarowanie obszaru Wolnych Torów	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Urbanistyki i Architektury, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Miejski Konserwator Zabytków	X	X	X	Etap uzgodnień, przygotowanie koncepcji zagospodarowania.
Budowa nowych siedzib Teatru Muzycznego i Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Kultury	X	X		Wybrane zostały lokalizacje i koncepcje architektoniczne nowych obiektów. Trwają prace projektowe.
Utworzenie Centrum Szyfrów / Muzeum / Enigma	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X			W trakcie realizacji. W 2020 r. wykonano prace projektowe Centrum Szyfrów Enigma, a także prowadzono prace budowlane oraz związane z utworzeniem ekspozycji. Tworzone Centrum Szyfrów Enigma im. M. Rejewskiego, J. Różyckiego i H. Zygańskiego nie będzie muzeum w tradycyjnym znaczeniu – będzie to

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
					multimedialne centrum edukacyjne, w którym w ograniczonym zakresie znajdą się również eksponaty muzealne.
Renowacja poznańskich fortyfikacji dla zachowania dziedzictwa kulturowego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Kultury	X			Realizowany jest projekt „Renowacja i adaptacja Fortu VII w Poznaniu dla zachowania dziedzictwa kulturowego”. Poza tym trwają prace projektowe, dokumentacja dla kolejnych przedsięwzięć.
Utworzenie parku kulturowego i podjęcie starań o wpisanie centrum Poznania na listę UNESCO	Wydział Kultury, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków	X	X	X	Wdrażane są zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta w oparciu o uchwałę Rady Miasta Poznania o utworzeniu „Parku Kulturowego Stare Miasto”.
Realizacja projektu „Tu się wszystko zaczęło – ekspozycja świadectw początków państwowości polskiej na Ostrowie Tumskim”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta; projekt realizowany w partnerstwie z Archidiecezją Poznańską i Muzeum Archeologicznym w Poznaniu	X			W trakcie realizacji. Zaktualizowano dokumentację projektową dla inwestycji polegającej na ekspozycji relikwii Palatium Mieszka I i jego żony Dobrawy na Ostrowie Tumskim oraz wykonano przestrzenną instalację (rzeźby) inspirowaną przekrojem wałów obronnych Mieszka I na Ostrowie Tumskim w Poznaniu.
Budowa nowej hali widowiskowo-sportowej	Wydział Sportu, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji	X	X		W 2020 r. spółka Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. podjęła prace nad modernizacją Hali Widowiskowo-Sportowej „Arena” i przystosowaniem obiektu do współczesnych wymogów organizacji rozgrywek gier zespołowych oraz dużych wydarzeń kulturalnych.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Rozbudowa i przebudowa układu komunikacyjnego miasta o znaczeniu ponadlokalnym (układ komunikacyjny ronda Rataje, druga nitka ul. Dolna Wilda od ul. Hetmańskiej do autostrady A2, zintegrowany węzeł komunikacyjny w ul. Grunwaldzkiej przy granicy miasta, węzeł Wola i węzeł Koszalińska, ul. Gdyńska, ul. Obornicka, Most Lecha)	Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X	X		W 2020 r. realizowano prace na drodze krajowej nr 92 (przebudowa Mostu Lecha), przy budowie skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ulic Lutyckiej i Gołęcińskiej. Zakończono przebudowę ul. Gdyńskiej (DW 196). Trwały prace związane z opracowaniem studium wykonalności dla projektu „Budowa zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka, w miejscu przejazdu przez linię kolejową E20”.
Utworzenie połączenia kolejowego z Portem Lotniczym Poznań-Ławica	Województwo Wielkopolskie, Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe SA, Port Lotniczy Poznań-Ławica Sp. z o. o.	X	X		Planowane do realizacji po 2025 r.
Rozbudowa infrastruktury Portu Lotniczego Poznań-Ławica	Port Lotniczy Poznań-Ławica Sp. z o. o.	X			Zadanie realizowane sukcesywnie. Zgromadzenie Wspólników spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica podjęło decyzję o jej dokapitalizowaniu kwotą 42 mln zł. Trwały

Nazwa zadania	Koordinator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
					prace nad dostosowaniem systemu kontroli bagażu rejestrowanego do obowiązujących wymogów oraz zapewnienia sprawnej i komfortowej obsługi pasażerów. W 2020 r. zamontowano i uruchomiono urządzenia EDS Normy III wraz z dostosowaniem niezbędnej infrastruktury lotniska. W związku z pandemią COVID-19 wzmocniono system bezpieczeństwa na lotnisku i pokładach samolotów.
Organizacja nowych wydarzeń o randze międzynarodowej (np. Targi Technologii Jutra; Kongres Miast Partnerskich; światowe targi najbardziej promujące eksportowe branże Polski oraz imprezy w 100. rocznicę PeWuKi)	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.	X	X	X	Zadanie realizowane sukcesywnie. Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. w 2020 r. w ramach konsorcjum z firmą FM Aldentro Sp. z o.o. kontynuowały prace związane z budową Pawilonu Polskiego podczas Wystawy Światowej EXPO 2020 w Dubaju (termin wystawy EXPO został w związku z pandemią COVID-19 przeniesiony na 2021 r.). Pawilon Polski będzie głównym miejscem prezentacji o Polsce podczas Wystawy Światowej EXPO 2020 w Dubaju. Rekomendowane przez organizatorów tematy przewodnie ekspozycji – zrównoważony rozwój i mobilność – Polska rozszerza w trzech wątkach tematycznych: Technologia, Współpraca międzynarodowa i Natura. Hasło Polskiego Pawilonu brzmi „Creativity inspired by nature”.

2. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Realizacja priorytetu zakłada rozwój w Poznaniu zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki przy wykorzystaniu dużego potencjału gospodarczego, biznesowego, akademickiego, naukowego i innowacyjnego miasta oraz zasobów lokalnego rynku pracy, który korzysta także z pracowników spoza Poznania. Zgodnie ze Strategią prowadzone są działania wspierające innowacyjność, rozwój sektorów kreatywnych i start-upów, inteligentne specjalizacje regionalne, przemysł spotkań i lokalny rynek pracy, w tym szkolnictwo zawodowe. W gospodarce Poznania coraz większą rolę odgrywa silne środowisko start-upów oraz przemysł gier, platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i high-tech. Zapleczem dla działalności biznesowej, szczególnie sektorów kreatywnych, jest kultura, która jest niezbędna do rozwoju konkurencyjnej gospodarki w skali globalnej. Dla rozwoju potencjału gospodarki miasta ważne są inwestycje zewnętrzne, szczególnie w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną.

W ramach zadań kluczowych w 2020 r. realizowano:

- **w zakresie współpracy edukacji, nauki i biznesu na rzecz wsparcia/wdrażania innowacji:**
 - **rozbudowę miejskiego Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego**, którego celem jest wspieranie lokalnego biznesu, w tym start-upów i działalności zaawansowanej technologicznie;
 - **rozwój oferty m.in. inkubatora przedsiębiorczości, Strefy Pracy Wspólnej +jeden;**

- **w zakresie zwiększania efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego:**
 - **rozbudowę Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (CKZiU)** – w 2020 r. kontynuowano wyposażenie zmodernizowanych pomieszczeń zarówno w budynku CKZiU, jak również w budynku Centrum Kształcenia Praktycznego (CKP) w specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie;

- **projekty:** „Uczeń z pasją – kompleksowe wsparcie uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w wyborze optymalnych ścieżek edukacyjnych i zawodowych”, „Wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesny i wysokospecjalistyczny sprzęt technologiczny na terenie MOF Poznania”, „Modernizacja wraz z wyposażeniem Zespołu Szkół Zawodowych nr 6 im. Joachima Lelewela w Poznaniu”, „Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania”, „Podwyższenie kompetencji z zakresu matematyki i informatyki przez licealistów Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania”, część z nich jest finansowana w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
 - **dwuletni projekt „Współpraca dla zawodowej przyszłości – podnoszenie efektywności kształcenia w Zespole Szkół Łączności im. Mikołaja Kopernika w Poznaniu, Zespole Szkół Handlowych im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca’56 w Poznaniu oraz Zespole Szkół Zawodowych nr 6 im. Joachima Lelewela w Poznaniu”** – projekt ma na celu podwyższenie kwalifikacji uczniów, prowadzących do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia, a także podniesienie kompetencji/kwalifikacji nauczycieli oraz doposażenie 3 szkół zgodnie ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionu;
- **w zakresie rozwoju przemysłów czasu wolnego, kultury, kongresów, targów:**
 - **inwestycje unowocześniające infrastrukturę wystawienniczo-kongresową** – spółka Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. prowadziła inwestycje modernizacyjne i rozwojowe, m.in. takie, jak: modernizację pawilonu targowego nr 6 oraz nowego zagospodarowania przyległego terenu od ul. Święcickiego i Grunwaldzkiej, budowę parkingu wielopoziomowego – etap I, przystosowanie pomieszczeń w budynku po byłej restauracji Mc Donald’s na potrzeby galerii fotograficznej, przebudowę elewacji pawilonu PCC wraz z budową zadaszenia wejścia „B”, budowę ekranów LED w Holu Wschodnim; przeanalizowano możliwości montażu paneli fotowoltaicznych w pawilonie PCC, pawilonie 5 i Holu Wschodnim oraz zrealizowano przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu rozbudowy infrastruktury i usług IT, w tym m.in. wykonano portal buypoland.pl promujący polskich producentów na rynkach zagranicznych, uruchomiono produkcyjnie portal sprzedaży biletów online tobilet.pl.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Uzbrojenie terenów objętych Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną w Poznaniu	Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. Z o. o.	X	X		Promocja terenów Inwestycyjnych.
Rozbudowa Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego	Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o. o.	X			Zakończono modernizację budynku łazienek Rzecznych. Inwestycja stanowi wsparcie IOB-PPTP poprzez rozszerzenie oferty o nowe powierzchnie biurowe w postaci inkubatora dla perspektywicznych firm z branży ICT oraz powierzchni biurowych w części technologicznej dla firm o ugruntowanej pozycji na rynku. Część powierzchni biurowej udostępniana będzie jako biura coworkingowe.
Program akceleracji start-upów na terenach MTP	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.	X	X	X	Rozwój oferty skierowanej do start-upów. Organizacja wydarzeń w 2020 r. odbywała się online. Organizacja Dni Przedsiębiorczości Poznań – Międzynarodowe Targi Poznańskie od wielu lat są głównym partnerem i organizatorem tego wydarzenia; ma ono na celu inspirowanie, generowanie pomysłów na własną firmę oraz przekazywanie wiedzy na temat formalnej strony działalności gospodarczej oraz źródeł finansowania i partnerów dla biznesu; w 2020 r. wydarzenie zostało zorganizowane w formule online.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Rozbudowa infrastruktury targowej i kongresowej MTP	Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o. o.	X	X	X	Zadanie realizowane sukcesywnie. W 2020 r. realizowano m.in. budowę parkingu wielopoziomowego – etap I, modernizację pawilonu nr 6, przebudowę elewacji pawilonu PCC wraz z budową zadaszenia wejścia „B”, budowę ekranów ledowych w Holu Wschodnim; przeanalizowano możliwości montażu paneli fotowoltaicznych w pawilonie PCC, pawilonie 5 i Holu Wschodnim oraz zrealizowano przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu rozbudowy infrastruktury i usług IT.
Rozbudowa infrastruktury Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Oświaty	X			W 2020 r. kontynuowano wyposażenie zmodernizowanych pomieszczeń zarówno w budynku CKZiU, jak również w budynku Centrum Kształcenia Praktycznego w specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie.

Źródło: opracowanie UMP

3. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”

Zgodnie z zapisami Strategii prowadzone są działania wspierające rozwój ekomobilności oraz promujące transport publiczny, ruch rowerowy, pieszy i systemy współdzielenia pojazdów. Realizacja priorytetu zakłada zachowanie klinów zieleni oraz uzupełniającego je pierścieniowego układu zieleni, zapewniającego ciągłość ekologiczną z terenami zieleni aglomeracji poznańskiej. Racjonalne wykorzystanie tego potencjału jest kluczowe dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców i ochrony terenów cennych przyrodniczo. Sprzyja temu zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych Warty. Ponadto jest to ściśle powiązane z dbałością o jakość powietrza, wód oraz gospodarką odpadami. Oprócz dużych przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzone są liczne działania polegające na

kształtowaniu wiedzy ekologicznej oraz promowaniu właściwych postaw i zachowań. Miasto Poznań prowadzi kampanie informacyjne i edukacyjne oraz tworzy warunki sprzyjające odbudowie biologicznej i odnowie ekosystemów na terenach dotychczas pozbawionych walorów przyrodniczych.

W ramach zadań kluczowych w 2020 r. realizowano:

- **w zakresie zwiększenia atrakcyjności i efektywności transportu publicznego oraz wykorzystania możliwości transportowych miasta:**
 - **budowę nowej trasy tramwajowej od pętli Wilczak na Naramowice** – w 2020 r. uzyskano decyzję o realizacji inwestycji na pozostałe odcinki zadania, opracowano projekt budowlany i wykonawczy, rozpoczęto prace budowlane na wszystkich odcinkach II-VII; trwa m.in. budowa konstrukcji torowiska wraz z montażem szyn oraz realizacja układu dróg (częściowo realizacja nawierzchni bitumicznych);
 - **opracowanie koncepcji nowych tras:** w ul. Ratajczaka (w ramach Programu Centrum II), na Naramowice – etap II, na os. Kopernika wzdłuż ul. Arciszewskiego i Rembertowskiej; poszerzono analizę techniczną trasy tramwajowej do zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka; trwały prace koncepcyjne dotyczące rozbudowy infrastruktury transportu publicznego w rejonie Strzeszyna i Strzeszyna Greckiego;
 - **przebudowę tras tramwajowych na Ratajach (os. Lecha – rondo Żegrze)** – trwają prace projektowe i uzgodnienia dot. odcinka ul. Kórnicka – os. Lecha i Ring Łacina; w 2020 r. w zakresie przebudowy układu transportowego na Wildzie (ulice Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r.) zostały wykonane przyłączenia do sieci energetycznej, wykonano wizualizację na podstawie dokumentacji technicznej projektu; w ramach robót budowlanych wykonano przebudowę ciepłociągu w ul. Wierzbicice, rozpoczęto roboty w pozostałych branżach (drogowej, torowej, sieć i infrastruktura podziemna); kontynuowano również realizację projektu „Odnowa infrastruktury publicznego transportu zbiorowego”;
 - **korektę funkcjonowania układu komunikacyjnego w rejonie ronda Rataje** – wykonano roboty budowlane, sanitarne oraz teletechniczne w zakresie wymiany nawierzchni na Dworcu Rataje, który wyposażono w nową infrastrukturę towarzyszącą (ławki, kosze) oraz monitoring; zakres zrealizowanych prac obejmował również budowę układu torowo-drogowego w ul. Jana Pawła II oraz wprowadzenie zmian związanych z tymczasową organizacją ruchu;
 - **unowocześnianie taboru transportu publicznego** – w 2020 r. spółka Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne kontynuowała działania związane z zakupem i eksploatacją autobusów zeroemisyjnych – elektrycznych; wprowadzono do użytku 6 szt. najnowszych autobusów elektrycznych zeroemisyjnych typu Solaris Urbino 12 Electric o wartości 13,2 mln zł; ponadto zainwestowano 2,06 mln zł w stacje ładowania i 0,5 mln zł w monitoring; wycofano z eksploatacji 22 szt. autobusów, w tym: 5 szt. autobusów typu MAN NL223, 1 szt. typu MAN NL283, 3 szt. typu MAN NG 313, 9 szt. typu Solaris Urbino 12 i 4 szt. typu Solaris Urbino 18;
 - **opracowanie koncepcji spójnej sieci buspasów oraz innych usprawnień dla transportu zbiorowego wraz z analizą ruchu i projektami organizacji ruchu** – w 2020 r. został wykonany projekt budowlano-wykonawczy i stałej organizacji ruchu dla wydzielienia pasów ruchu dla publicznego transportu zbiorowego na Moście Królowej Jadwigi z włączeniem w rejonie węzła AWF, śluzy autobusowej na skrzyżowaniu ulic

Szwajcarska/Dymka, wydzielenia torowiska tramwajowego na ul. Głogowskiej od ul. Krauthofera do ul. Dalekiej wraz z budową przystanku wiedeńskiego Sielska w kierunku Górczyna z włączeniem kontraruchu rowerowego z ul. Sielskiej w ul. Głogowską;

- **w zakresie rozwoju ekomobilności oraz uspokojenia ruchu samochodowego w mieście:**
 - **rozbudowę infrastruktury rowerowej** – w 2020 r. sieć dróg rowerowych została rozbudowana m.in. w ciągu następujących ulic: Dolna Wilda, Grunwaldzka, Mieszka I; ponadto opracowywane były dokumentacje projektowe dla dalszych realizacji, m.in. w ul. Złotowskiej, Wyszyńskiego, Estkowskiego, Wolnica, Solnej;
 - **rozbudowę systemu Poznańskiego Roweru Miejskiego (PRM)**, dofinansowywanego z budżetu Miasta – w 2020 r. kontynuowana była realizacja umów na zarządzanie i utrzymanie Poznańskiego Roweru Miejskiego 3G i 4G zawartych w 2018 r.; wycofano z użytku 244 najbardziej wyeksploatowane rowery 3G, doposażono system o 27 nowych lokalizacji i 184 rowery 4G; w ramach PRM funkcjonowało łącznie: 996 rowerów 3G (w tym 76 rowerów z fotelikami dziecięcymi i 20 rowerów dziecięcych) oraz 659 rowerów 4G (w tym 30 ze wspomaganie elektrycznym) oraz 172 punkty wypożyczeń/zwrotów rowerów; system funkcjonował od 1.03. do 23.12.2020 r.;
 - **uspokojenie ruchu samochodowego w centrum** – w 2020 r. trwały prace nad rozszerzeniem Strefy Płatnego Parkowania na obszar Wildy i Łazarza; realizowano projekt lotBAYS EIT URBAN MOBILITY dotyczący inteligentnych kopert dla dostaw; zamontowano testowe czujniki sensorowe na 8 kopertach dla dostaw w Śródmiejskiej Strefie Płatnego Parkowania; dodatkowo opracowano dedykowaną aplikację pn. PO.STÓJ pozwalającą na rezerwowanie wybranej koperty, celem monitorowania jej zajęcia w zakresie uprawnionego i nieuprawnionego parkowania;
 - **budowę systemu parkingów Park&Ride** – w 2020 r. kontynuowano realizację projektu „Budowa systemu parkingów Park&Ride w Poznaniu – etap II” w rejonie ul. św. Michała, ronda Starołęka, ul. Szymanowskiego i Biskupińskiej (łącznie 337 miejsc parkingowych); parkingi pełnią mają funkcję zintegrowanych węzłów przesiadkowych, umożliwiających dogodną zmianę środka transportu z indywidualnego na publiczny zbiorowy (tramwaj, autobus, kolej) lub rower;
 - **opracowanie Strategii rozwoju elektromobilności dla Miasta Poznania do roku 2035** – dokument Rada Miasta Poznania uchwaliła 29 września 2020 r. (uchwała nr XXXV/623/VIII/2020); strategia zawiera m.in. kwestie: rozwoju infrastruktury ładowania i tankowania paliw alternatywnych, wymiany/modernizacji pojazdów o wysokiej emisji spalin na pojazdy nisko- i zeroemisyjne, propozycji Stref Czystego Transportu, promocji i wsparcia alternatywnych sposobów i środków transportu zamiast podróży pojazdami o wysokiej emisji spalin; w 2020 r. opracowano również Politykę Mobilności Transportowej Miasta Poznania (PMT);
 - **zakupy pojazdów elektrycznych lub napędzanych gazem ziemnym** – Urząd Miasta Poznania eksploatuje obecnie 3 pojazdy elektryczne (20% łącznej liczby pojazdów), czyli spełnia wymogi ustawowe (art. 68 ust. 2 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych); samorządowe zakłady i jednostki budżetowe eksploatują 10 pojazdów elektrycznych lub napędzanych gazem ziemnym;

- **system współdzielenia pojazdów samochodowych** – w 2020 r. do systemu w Poznaniu dołączył kolejny komercyjny operator; obecnie mieszkańcy mogą korzystać z oferty 4 firm specjalizujących się w usługach wypożyczania samochodów na minuty;
- **w zakresie zachowania, poprawy jakości i rozwoju terenów zieleni:**
 - **rewaloryzację poznańskich parków:** Parku Izabeli i Jarogniewa Drwęskich – rozległej zielonej przestrzeni w północnej części Wildy w kwartale ulic: Królowej Jadwigi, Górna Wilda, Niedziałkowskiego, Topolowa, Wierzbicice, Parku im. A. Wodiczki (wyremontowano alejkę północną oraz parkingi od strony ul. Pułaskiego i al. Wielkopolskiej), Parku przy ul. Browarnej, placu zabaw w Parku im. ks. Tadeusza Kirschke;
 - **programy:** „Rewaloryzacja zieleni parkowej w Śródmieściu”, „Program ratowania starych, cennych drzew z przyrodniczego i społecznego punktu widzenia oraz nasadzenia nowych w aglomeracji poznańskiej”;
 - **projekt „Health&Greenspace”** (Program URBACT III), którego tematem jest wykorzystanie terenów zielonych oraz błękitno-zielonej infrastruktury dla polepszenia jakości życia w mieście i zdrowia mieszkańców;
 - **projekt CONNECTING NATURE** (Program HORYZONT 2020), którego tematem jest promowanie w Poznaniu wdrażania zintegrowanych małoskalowych rozwiązań opartych na przyrodzie w kontekście rewitalizacji przestrzeni, podnoszenia poziomu jakości życia mieszkańców oraz poprawy warunków środowiska w mieście; do wdrożonych rozwiązań należą m.in. naturalne place zabaw i ogrody otwarte w poznańskich przedszkolach oraz pływające ogrody;
- **w zakresie wykorzystania potencjału Warty i innych rzek oraz jezior do celów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i transportowych:**
 - **budowę i przebudowę ciągu rowerowo-pieszego Wartostrada po obu brzegach rzeki Warty** od Mostu Lecha na póln. do Mostu Przemysła I na pld. wraz z budową nowego energooszczędnego oświetlenia ulicznego i monitoringu wizyjnego oraz montażem elementów małej architektury, w tym dwóch liczników rowerów, zadaszonych stojaków rowerowych i samoobsługowych punktów naprawy rowerów; projekt obejmuje przebudowę 4 odcinków istniejących i budowę 7 nowych odcinków;
 - **budowę Wartostrady Północ-Południe** wzdłuż rzeki Warty od Mostu Lecha na północ w kierunku Czerwonaka oraz do Mostu Przemysła na południe w kierunku Dębca; w 2020 r. podpisano umowę na opracowanie koncepcji wydłużenia trasy pieszo-rowerowej Wartostrada na północ w kierunku gminy Czerwonak oraz budowę kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Wartę w Czerwonaku;
 - **prace związane z retencją i gospodarką wodną w ciągu rzeki Cybiny** oraz oczyszczaniem cieków wodnych;
 - **projekt „Brama otwarta na rzekę – edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu”**, którego tematem jest dostosowanie istniejącej przestrzeni w otoczeniu Bramy Poznania do prowadzenia działań związanych z edukacją ekologiczną oraz działań informacyjno-

edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska; projekt w sposób pośredni i bezpośredni promować będzie walory doliny rzecznej na terenie Poznania;

- **projekt „Rewitalizacja ubezpieczeń betonowych brzegów rzeki Warty na odcinku od mostu Przemysła I (246,00 km) do rozwidlenia rzeki Warty w Poznaniu (243,50 km)”** – w 2020 r. zostały rozpoczęte prace na odcinku między Mostem św. Rocha a Mostem Królowej Jadwigi na prawym brzegu Warty (Politechnika Poznańska, Rataje); prace obejmują wymianę umocnień z betonowych na proekologiczne, umożliwiających wchłanianie wody do gruntu, uelastycznienie brzegów rzeki oraz zwiększenie jej retencji, a także remont istniejących schodów, slipów, tarasów oraz wylotów kanalizacyjnych; celem projektu jest zabezpieczenie brzegów rzeki przed erozją, która jest zagrożeniem dla przyległej infrastruktury i pogarsza warunki przepływu wód wezbraniowych;
- **aktywizację terenów nadrzecznych** – w 2020 r. zawarto kolejne umowy na dzierżawę nieruchomości w sąsiedztwie rzeki Warty, m.in. na najem nieruchomości zabudowanej budynkiem zaplecza socjalnego przystani jachtowej z możliwością prowadzenia działalności gastronomicznej wraz z terenem do zagospodarowania na cel rekreacyjny; dzięki aktywności partnerów prywatnych mieszkańcy uzyskali dostęp do usług gastronomicznych, kulturalnych i sportowych w okresie pandemii COVID-19; trwa przygotowanie dokumentacji projektowej budowy przystani jachtowej; w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego ukończona została budowa wolnostojącej ścianki wspinaczkowej i strefy do slackline, której otwarcie nastąpiło w pierwszej połowie lipca 2020 r.; nad rzeką funkcjonowała wypożyczalnia sprzętu wodnego; zorganizowane zostały wspólne działania o charakterze edukacji ekologicznej, w tym program rekreacyjno-edukacyjny, zajęcia na plażach miejskich, akcja „DNO NIE-dla butelek III”, „Akcja zbierania niedopałków i kapsli przy Moście Rocha”, program „Trzymaj czystą Wartę II”, „Program „VI Sprzątanie Brzegów Warty od źródeł do ujścia 2020” oraz wydarzenie „Aktywna Warta”; w ramach działań związanym z utrzymaniem porządku na terenach nadrzecznych cyklicznie wykaszano trawy, opróżniano kontenery umożliwiające segregację odpadów oraz pojemniki na żar mające zapobiegać pożarom kontenerów na odpady; kolejny sezon działały także strefy dozwolonego spożywania alkoholu nad Wartą;

- **w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń i wzrostu efektywności energetycznej:**

- **program „Kawka BIS”**, wspierający likwidację źródeł niskiej emisji z indywidualnych gospodarstw domowych; realizowane były również projekty „Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie Miasta Poznania” oraz „Poprawa efektywności energetycznej placówek oświatowych na terenie Miasta Poznania”; w ramach projektów kompleksowym pracom termomodernizacyjnym poddano 13 szkół

- i Młodzieżowy Dom Kultury nr 2; spółka Veolia Energia Poznań Sp. z o.o. realizuje wieloletni program rozbudowy miejskiej infrastruktury ciepłowniczej i przyłączania nowych odbiorców z jednoczesną likwidacją nieefektywnych i przestarzałych lokalnych źródeł ciepła;
- **Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Poznania (PGNMP)** – w 2020 r. PGNMP był aktualizowany zarządzeniami Prezydenta Miasta Poznania w zakresie kolejnych projektów inwestycji wskazanych do termomodernizacji i modernizacji oświetlenia zgłoszonych przez właściwe podmioty (tj. spółdzielnie mieszkaniowe, zakłady opieki medycznej, szkoły itp.); znowelizowano treść dokumentu PGNMP w związku z koniecznością uzupełnienia dokumentu o projekt pn. „Rozbudowa systemu dróg pieszo-rowerowych w Owińskich wraz z budową kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Wartę”;
 - **program likwidacji kotłów grzewczych na paliwo stałe** – spółka Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych konsekwentnie zabiega o doprowadzenie przyłączy gazowych lub miejskiej sieci ciepłowniczej do nieruchomości miejskich; w 2020 r. zlikwidowano łącznie 355 palenisk, wartość robót wyniosła 4,6 mln zł;
- **w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów środowiskowych oraz ich odzyskiwania:**
 - **rozbudowę systemu wodociągów i kanalizacji przez spółkę Aquanet SA;**
 - **w zakresie rozwijania form ochrony przyrody oraz edukacji przyrodniczej:**
 - **projekty edukacyjne:** „Projekt (NIE) chcę tak żyć”, którego głównym założeniem jest uświadamianie dzieci, młodzieży i mieszkańców o przyczynach zanieczyszczonego powietrza, o metodach walki ze smogiem i reagowaniu, gdy stany alarmowe zostaną przekroczone; akcja „Zielona Wstążka dla Planety” 2019 – motywem przewodnim akcji było przyjęte przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska hasło #BeatAirPollution; w ramach akcji najważniejsze miejskie budynki zostały podświetlone na kolor zielony, aby zwrócić uwagę mieszkańców na problem segregacji śmieci; program „Ciepło dla miast 2019–2020”, którego celem jest wypracowanie wraz z mieszkańcami, liderami i ekspertami rozwiązań odpowiadających na wybrane wyzwania ekologiczne stojące przed Poznaniem; zorganizowane zostały warsztaty i konkurs „Zbuduj zielony Poznań w Ecocraft”, których celem było zaprojektowanie propozycji przekształcenia fragmentów przestrzeni i wdrożenia nowoczesnych rozwiązań dla ekologicznego miasta.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Zielone, mobilne Miasto”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Budowa nowych tras tramwajowych (na Naramowice, w ul. Unii Lubelskiej, w ul. Ratajczaka, na os. Kopernika, os. Dębina, węzeł Brama Zachodnia)	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Naramowice etap I – w 2020 r. uzyskano decyzję zezwalającą na realizację inwestycji na pozostałych odcinkach, opracowano projekt budowlany i wykonawczy, rozpoczęto prace budowlane na odcinkach II-VII. Trwa m.in. budowa konstrukcji torowiska wraz z montażem szyn oraz realizacja układu dróg (częściowo realizacja nawierzchni bitumicznych); Naramowice etap II – trwają prace koncepcyjne i konsultacje społeczne projektu; ul. Ratajczaka – trwają prace koncepcyjne, projektowe i konsultacje społeczne; os. Kopernika – zakończenie prac nad PFU i wstępnym Studium Wykonalności; os. Dębina – rozpoczęcie prac nad PFU.
Przebudowa tras tramwajowych (ul. Kórnicka – os. Lecha – rondo Żegrze, ul. Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r., ul. Zwierzyniecka, ul. Dąbrowskiego)	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Trwają prace projektowe i uzgodnienia dot. odcinka ul. Kórnicka – os. Lecha i Ringu Łacina. W 2020 r. w zakresie przebudowy układu transportowego na Wildzie (ulice Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r.) zostały wykonane przyłączenia do sieci energetycznej, wykonano wizualizację na podstawie dokumentacji technicznej projektu. W ramach robót budowlanych wykonano przebudowę ciepłociągu w ul. Wierzbicice, rozpoczęto roboty w pozostałych branżach (drogowej, torowej,

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
					sieć i infrastruktura podziemna), ul. Dąbrowskiego – zakończono etap koncepcyjny opracowano Studium Wykonalności, uzyskano ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.
Zakup nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu publicznego	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., PKS Poznań SA, operatorzy gminni realizujący usługi lokalnego transportu zbiorowego w ramach porozumień międzygminnych w zakresie organizacji przez Miasto Poznań lokalnego transportu zbiorowego	X	X	X	W 2020 r. spółka Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne kontynuowała działania związane z zakupem i eksploatacją autobusów zeroemisyjnych – elektrycznych. Wprowadzono do użytku 6 najnowszych autobusów elektrycznych zeroemisyjnych typu Solaris Urbino 12 Electric o wartości 13,2 mln zł. Ponadto zainwestowano 2,06 mln zł w stacje ładowania i 0,5 mln zł w monitoring. Wycofano z eksploatacji 22 autobusy, w tym: 5 autobusów typu MAN NL223, jeden typu MAN NL283, 3 typu MAN NG 313, 9 typu Solaris Urbino 12 i 4 typu Solaris Urbino 18.
Utworzenie nowych połączeń komunikacyjnych (os. Świerczewo z centrum miasta, północnych osiedli miasta z trasą PST, usprawnienie	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Realizowano prace projektowe w zakresie rozbudowy infrastruktury publicznego transportu zbiorowego na obszarze Podolan, Strzeszyna i Strzeszyna Greckiego, w opracowaniu jest koncepcja zintegrowanego węzła przesiadkowego Druskiennicka oraz PFU nowych pętli autobusowych na Strzeszynie i Podolanach. Program Brama Zachodnia – przebudowa

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
ruchu komunikacyjnego do węzła Ogrody/Brama Zachodnia)					trasy tramwajowej w ul. Dąbrowskiego od ul. Botanicznej do ul. Żeromskiego wraz z węzłem – trwa okres gwarancyjny.
Realizacja programu „Poznań Rataje – Franowo” w zakresie modernizacji układu drogowego	Zarząd Dróg Miejskich	X	X		Zakończono budowę ul. Folwarcznej.
Rozbudowa Strefy Tempo 30	Zarząd Dróg Miejskich	X			Działania ciągłe, w 2020 r. rozpoczęto prace związane z poszerzeniem Strefy Płatnego Parkowania na obszar Wildy i Łazarza.
Budowa systemu parkingów Park&Ride	Zarząd Dróg Miejskich, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Kontynuowano realizację projektów: „Budowa systemu parkingów Park&Ride w Poznaniu – etap II”, „Budowa systemu parkingów Park&Ride w Poznaniu – etap II” w rejonie ul. św. Michała, ronda Starołęka, ul. Szymanowskiego i Biskupińskiej (łącznie 337 miejsc parkingowych). Parkingi pełnić mają funkcję zintegrowanych węzłów przesiadkowych, umożliwiających dogodną zmianę środka transportu z indywidualnego na publiczny zbiorowy (tramwaj, autobus, kolej) lub rower.
Rozbudowa miejskiej sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą	Zarząd Dróg Miejskich, Biuro Koordynacji	X	X	X	Zadanie ciągłe. W 2020 r. sieć dróg rowerowych została rozbudowana m.in. w ciągu ulic: Dolna Wilda, Grunwaldzka,

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
towarzyszącą	Projektów i Rewitalizacji Miasta				Mieszka I. Ponadto opracowywana była dokumentacja projektowa dla dalszych realizacji, m.in. w ul. Złotowskiej, Wyszyńskiego, Estkowskiego, Wolnica, Solnej.
Utworzenie parku Rataje	Zarząd Zieleni Miejskiej	X			Zadanie zrealizowane.
Zagospodarowanie starego koryta Warty	Zarząd Zieleni Miejskiej, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami	X	X	X	Działania ciągle.
Budowa i modernizacja obiektów nad Wartą (kładka pieszo-rowerowa nad Wartą i Cybiną, Łazienki Rieczne, Dzieciniec pod Słońcem)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X	X		Kładka Piastowska – w opracowaniu jest koncepcja architektoniczno-urbanistyczna; Kładka Berdychowska – zakończenie prac projektowych; zakończono prace rewaloryzacyjne Łazienek Riecznych; zakończono prace rewaloryzacyjne kompleksu budynków i ogrodu „Dziecińca pod Słońcem”.
Rozbudowa ciągu pieszo-rowerowego Wartystrada	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X		Zadanie ciągle. Kontynuowano budowę i przebudowę ciągu rowerowo-pieszego Wartystrada po obu brzegach rzeki Warty od Mostu Lecha na ptn. do Mostu Przemysła I na pld. wraz z budową nowego energooszczędnego oświetlenia ulicznego i monitoringu wizyjnego oraz montażem

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
					elementów małej architektury, w tym dwóch liczników rowerów, zadaszonych stojaków rowerowych i samoobsługowych punktów naprawy rowerów. Projekt obejmuje przebudowę 4 odcinków istniejących i budowę 7 nowych odcinków. W 2020 r. podpisano umowę na opracowanie koncepcji wydłużenia trasy pieszo-rowerowej Wartostrady na północ w kierunku gminy Czerwonak oraz budowę kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Wartę w Czerwonaku.
Unowocześnienie systemu gospodarki odpadami	Zakład Zagospodarowania Odpadów, Wydział Gospodarki Komunalnej, Związek Międzygminny GOAP, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska	X	X	X	Działania ciągłe.
Budowa nowego schroniska dla zwierząt	Zakład Usług Komunalnych	X			Trwa budowa nowego Schroniska dla zwierząt przy ul. Kobylepole.

Źródło: opracowanie UMP

4. Priorytet: „Przyjazne osiedla”

Realizacja priorytetu zakłada coraz lepsze warunki i jakość życia w skali lokalnej, na obszarach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter. Jest to związane z rozwijaniem na tych obszarach miejskich usług oraz tworzeniem przyjaznych i dostępnych dla wszystkich mieszkańców przestrzeni publicznych. Ważnym obszarem jest Śródmieście, które – pełniąc funkcje miastotwórcze, metropolitalne i ponadregionalne – jednocześnie wymaga kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Warunkiem efektywnej realizacji priorytetu jest włączenie mieszkańców poprzez tworzenie warunków do rozwoju aktywizacji społecznej i budowanie tożsamości lokalnej. Zgodnie ze Strategią, Miasto wspiera inicjatywy społeczne, stymulujące budowanie lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i usług społecznych na osiedlach, dofinansowując projekty wskazane przez mieszkańców jako ważne dla lokalnej społeczności sąsiedzkiej. Coraz powszechniejsze staje się udostępnianie przestrzeni publicznej i lokali komunalnych na lokalne działania i inicjatywy społeczne, kulturalne, promujące zdrowy tryb życia i lokalne rzemiosło. W ramach zadań wynikających z przepisów prawa, Miasto Poznań stara się zapewnić lokalnym społecznościom dostęp do różnego rodzaju usług publicznych oraz kształtować warunki do rozwoju usług komercyjnych. Dynamiczny rozwój osiedli (zwłaszcza Naramowic i Strzeszyna) powoduje konieczność skumulowania działań inwestycyjnych, obok Śródmieścia, także w tych obszarach.

W ramach zadań kluczowych w 2020 r. realizowano:

- **w zakresie wspierania rewitalizacji i tworzenia nowych otwartych przestrzeni publicznych:**
 - **program „Centrum etap I – przebudowa tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicach Św. Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 Grudnia, pl. Wolności, Towarowa”,** obejmujący rozwój i przebudowę infrastruktury tramwajowej, przebudowę ulic i chodników w dużej części Śródmieścia, a także wymianę infrastruktury podziemnej, poprawę bezpieczeństwa i priorytetowości ruchu pieszego i rowerowego oraz wielowymiarową aktywizację społeczną i gospodarczą tego obszaru; w listopadzie 2020 r. uzyskano pozwolenie na realizację inwestycji w ul. Św. Marcin na odcinku od Mostu Uniwersyteckiego do al. Niepodległości wraz ze skrzyżowaniem z al. Niepodległości oraz ul. Towarową, oraz ul. Św. Marcin na odcinku od al. Niepodległości do ul. Gwarnej; opracowane zostały projekty wykonawcze dla tych zakresów robót; ponadto zakończono procedury umożliwiające realizację zadania „Rozbudowa ul. Św. Marcin na odcinku pomiędzy ul. Ratajczaka i Alejami Marcinkowskiego wraz z przebudową fragmentu Alej Marcinkowskiego na odcinku od ul. Św. Marcin do pl. Wolności” dla zakresów plac Wolności i fragmentu ul. 27 Grudnia oraz ul. 27 Grudnia, ul. Kantaka i ul. Gwarnej projekty budowlane są w opracowaniu;
 - **prace projektowe dla programu „Centrum etap II – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka”,** obejmującego budowę nowej trasy tramwajowej w ul. Ratajczaka;
 - **projekt „Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródrynkowego (ul. Jana Baptisty Quadro) w pasaż kultury”** – w 2020 r. zakończono prace nad aktualizacją Programu Funkcjonalno-Użytkowego, wprowadzono szczegółowe rozwiązania dla przebudowy wszystkich podziemnych sieci infrastruktury; podpisane zostały porozumienia

z gestorami o wspólnej realizacji przebudowy Starego Rynku; zaktualizowano koncepcję nawierzchni płyty Starego Rynku – wprowadzono m.in. nowy materiał kamienny; na płycie Rynku – w miejscu projektowanego największego zbiornika retencyjnego – rozpoczęto wyprzedzające badania archeologiczne; zorganizowano spotkania konsultacyjne z właścicielami sąsiadujących z rynkiem nieruchomości oraz przedstawicielami branż restauracyjnej, hotelarskiej i turystycznej;

- **projekt „Rewitalizacja Placu Kolegiackiego”** – skala dokonanych odkryć archeologicznych w wykopie, w którym miał powstać budynek podziemny, w tym zabytków architektury kolegiaty pw. św. Marii Magdaleny, które ze względu na wartość historyczną muszą pozostać nienaruszone, a zgodnie z wynikami inwentaryzacji reliktyw wykonanej metodą geoskaningu, pozostają w kolizji z istotnymi elementami konstrukcji projektowanego budynku podziemnego, spowodowała konieczność weryfikacji projektu; niezbędnym stało się opracowanie posadowienia elementów nośnych, stanowiących dodatkowe oparcie dla stropu pomieszczeń technicznych według specjalnych, indywidualnych rozwiązań; konieczność wprowadzenia zmian projektowych oraz oczekiwanie na sam projekt spowodowały zmianę harmonogramu robót budowlanych i przesunięcie ich zakończenia na 2021 r.;
- **„Wolny Dziedziniec”** – projekt kontynuowany w 2020 r., polegający na udostępnieniu mieszkańcom atrakcyjnie zagospodarowanej przestrzeni wewnętrznego dziedzińca gmachu Urzędu Miasta Poznania przy placu Kolegiackim; w 2020 r. z powodu pandemii COVID-19 działalność #NaWolnym została ograniczona do wystaw czasowych;
- **„Przebudowę Rynku Łazarskiego”** – w styczniu 2020 r. została podpisana umowa z wykonawcą oraz przekazano plac budowy – Rynek Łazarski i skwer im. K. Nowaka; uruchomiono targowisko tymczasowe pomiędzy ul. Głogowską i ul. Kasprzaka; od marca trwają roboty budowlane na terenie Rynku Łazarskiego i skwerze im. K. Nowaka; zakończenie inwestycji planowane jest na jesień 2021 r.
- **opracowanie „Lokalnego planu odnowy Dolnego Łazarza – część diagnostyczna”**, mającego na celu identyfikację występujących na tym obszarze problemów społeczno-przestrzennych; opracowana pod koniec 2020 r. część diagnostyczna programu zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej (z uwzględnieniem infrastruktury zielonej) tego obszaru; diagnoza jest oparta m.in. na danych statystycznych, wynikach badania opinii publicznej oraz danych z badań terenowych (inwentaryzacja); część diagnostyczna służyć będzie opracowaniu części programowej, która powinna wyznaczyć cele i kierunki działań naprawczych, wraz z zaplanowanymi projektami rewitalizacyjnymi (społecznymi, gospodarczymi, przestrzenno-infrastrukturalnymi i środowiskowymi);
- **renowację zabytkowych kamienic miejskich oraz obiektów zabytkowych o walorach turystycznych** – w 2020 r. Miasto dofinansowało prace w 7 zabytkowych kamienicach, 10 zabytkowych kościołach zlokalizowanych w Śródmieściu oraz zabytkowym wiatraku przy ul. Milczańskiej;
- **zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta w oparciu o uchwałę Rady Miasta Poznania o utworzeniu „Parku Kulturowego Stare Miasto”**, w tym związane z kampanią informacyjno-promocyjną „Jak legalnie umieścić szyld na budynku w parku kulturowym”; przedsiębiorcy wyróżniający się w swoich działaniach reklamowych zgodnością z zapisami uchwały, wysoką dbałością o estetykę elewacji, aranżacji witryny oraz otoczenia lokalu otrzymali certyfikaty wzór dobrych praktyk;

- **konkurs na najlepszą koncepcję „zielonego” słupa przystankowego** – projekt skierowany był do poznańskich studentów kształcących się na uczelniach projektowych i artystycznych; głównym założeniem konkursu było stworzenie innowacyjnej pod względem architektonicznym, artystycznym i proekologicznym koncepcji projektowej słupa przystankowego; zastosowane proekologiczne rozwiązania mają przyczyniać się do łagodzenia negatywnych skutków i adaptacji miasta do zmian klimatu, np. gromadzenia wody opadowej, produkcji energii elektrycznej czy poprawy lokalnego mikroklimatu poprzez zwiększenie wilgotności powietrza lub jego oczyszczanie; mają także wzbogacić przestrzeń publiczną miasta oraz polepszyć jakość życia mieszkańców;
 - **w ramach integracji i aktywizacji społecznej wokół procesu rewitalizacji – 11. edycję akcji „Odmień swoje podwórko” pod hasłem „Zielone podwórko”;** akcja miała na celu zaangażowanie mieszkańców w działania, które – poprzez zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych, zagospodarowanie wód opadowych, wprowadzanie i przywracanie zieleni w ścisłej miejskiej zabudowie – poprawiają miejski mikroklimat i przyczyniają się do polepszenia jakości i komfortu życia mieszkańców, wspierając tym samym adaptację do zmian klimatu; w akcji udział wzięło 12 zespołów projektowych, które rewitalizowały podwórka zlokalizowane przy Al. Marcinkowskiego, ul. Chociszewskiego, ul. Główniej, ul. Kanałowej, ul. Karwowskiego, ul. Lodowej, ul. Łukaszewicza, ul. Matejki, ul. Młyńskiej, ul. Mottego, ul. Prusa i ul. Siemiradzkiego;
 - **rewitalizację dwóch skwerów na Wildzie**, przy ul. Sikorskiego oraz ul. Traugutta, w ramach zadania pn. „Zasadzka na Fyrtle – zazielenienie skwerów na Wildzie”, tworząc przestrzeń do biernej rekreacji i odpoczynku wśród zieleni; przy ścieżkach z nawierzchni mineralnej ustawiono ławki z oparciem, kosze na śmieci i stojaki rowerowe; wprowadzono zabezpieczenia przed wjeżdżaniem samochodów i niekontrolowanym parkowaniem poza wyznaczonymi miejscami.
- **w zakresie zapewnienia dostępności mieszkań dla wszystkich grup społecznych:**
 - **nowe komunalne budownictwo mieszkaniowe** – w 2020 r. do użytku oddanych zostało 50 mieszkań w 6 budynkach przy ul. Darzyborskiej 17-17 E; w ramach inwestycji powstały 2 place zabaw, parking, drogi wewnętrzne, chodniki, oświetlenie i zieleń; kontynuowano inwestycję przy ul. Hulewiczów, gdzie powstał 4-kondygnacyjny budynek mieszkalny z 55 mieszkaniami i 1 lokalem usługowym wraz z zagospodarowaniem terenu; w 2020 r. rozpoczęła się budowa 5 budynków mieszkalnych 3-, 4- i 5- kondygnacyjnych przy ul. Opolskiej; w efekcie powstanie łącznie 287 mieszkań i 5 lokali usługowych wraz z zagospodarowaniem terenu osiedla (plac zabaw, parkingi, drogi wewnętrzne, chodniki, oświetlenie, zieleń);
 - **modernizację kamienic miejskich** – w 2020 r. zakończona została modernizacja kamienicy przy ul. Wrocławskiej 20/Podgórznej 19,19A oraz opracowane zostały dokumentacje projektowe na budynki zlokalizowane przy ul. Wierzbicice 14-14B oraz Różana 12/Żupańskiego 12;

- **„Miejskie Biuro Najmu”**, prowadzone przez Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., który wynajmuje lokale mieszkalne od innych właścicieli niż Miasto Poznań i podnajmuje je z obniżonym czynszem beneficjentom projektu; w 2020 r. wynajęto w tym trybie 152 lokale mieszkalne;
 - **„Mieszkania wspomagane – treningowe w Mieście Poznań”** – w ramach projektu utworzonych zostało 9 mieszkań treningowych (2 ostatnie w 2019 r.), z których wydzielono odrębne lokale socjalne; w ten sposób wsparciem objęto 250 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; osobom tym zapewniono także usługi treningowe, opiekuńcze i sfinansowano koszty eksploatacji mieszkań treningowych; działania mają na celu wzrost samodzielności uczestników projektu, podniesienie kompetencji związanych z codziennym funkcjonowaniem, podniesienie poziomu umiejętności szeroko pojętej zaradności życiowej;
 - **lokale socjalne w mieszkaniach socjalnych ze wsparciem** – w ramach programu powstało 41 mieszkań ze wsparciem, w których wydzielono 136 lokali socjalnych;
- **w zakresie zapewnienia wysokiej jakości lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, usług społecznych i oświatowych na osiedlach:**
 - **wielobranżową modernizację obiektów kompleksu Gołęcin** – 2020 r. zmodernizowana została nawierzchnia syntetyczna stadionu lekkoatletycznego, wybudowany nowy obiekt rozgrzewkowy – boisko ze sztuczną nawierzchnią i bieżnią syntetyczną;
 - **modernizację Ośrodka Przywodnego Rataje**, obejmującą budynek główny Oddziału Rataje POSiR, w tym adaptację pomieszczeń na cele sportowe (KKS Sporty Walki) oraz remont tarasu widokowego, dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
 - **budowę Parku Rekreacji Starołęka Mała**, w tym kompleksu boisk oraz placów zabaw i urządzeń na świeżym powietrzu;
 - **projekt „Inkubator Kultury Pireus”** – w 2020 r. kontynuowano wydarzenia kulturalne, edukacyjne i społeczne, jednak w ograniczonym zakresie w związku z obostrzeniami związanymi z pandemią COVID-19; kontynuowany był projekt „Pireus – inkubacja, aktywizacja i animacja” poprzez Otwartą Strefę Kultury Łazarz;
 - **program poprawy efektywności energetycznej placówek oświatowych** – pracami termomodernizacyjnymi zostały objęte budynki 6 poznańskich placówek oświatowych: Szkoły Podstawowej nr 64, Zespołu Szkół Geodezyjno-Drogowych, Zespołu Szkół Łączności, Zespołu Szkół Zawodowych nr 2, Młodzieżowego Domu Kultury nr 2, Zespołu Szkół Mechanicznych;
 - **budowę szkoły na Strzeszynie**;
 - **projekty inwestycyjne w placówkach oświatowych**, w tym m.in.: rozbudowa i modernizacja Szkoły Podstawowej nr 48 w Poznaniu, rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 62 przy ul. Druskiennickiej wraz z pomieszczeniami na potrzeby Biblioteki Raczyńskich, budowa sali gimnastycznej z częścią dydaktyczną przy Szkole Podstawowej nr 68 na os. Jana III Sobieskiego, modernizacja budynków III Liceum Ogólnokształcącego – etap II oraz III Liceum Ogólnokształcące – modernizacja instalacji elektrycznej i teletechnicznej, budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1 wraz z miejscami postojowymi i ogrodzeniem, modernizacja i rozbudowa

przedszkola nr 121, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 – budowa łącznika, modernizacja budynku Poznańskiej Szkoły Chóralnej, budowa sali gimnastycznej wraz z łącznikiem przy Szkole Podstawowej nr 59;

- **projekt „ENIGMA – Wsparcie nauczania matematyki i informatyki w szkołach ponadpodstawowych Metropolii Poznań”** – Miasto jest partnerem projektu; projekt realizowany jest w poznańskich liceach ogólnokształcących: III LO im. św. Jana Kantego, VII LO im. Dąbrówki, VIII LO im. Adama Mickiewicza, LO św. Marii Magdaleny; pozostałymi partnerami projektu są: Powiat Szamotulski, Powiat Śremski oraz Stowarzyszenie Metropolia Poznań; celem projektu jest potrzeba dostosowania oferty edukacyjnej szkół licealnych do potrzeb uczniów i lokalnego rynku pracy poprzez doposażenie pracowni przedmiotowych w zakresie sprzętu i wyposażenia niezbędnego do nauki metodą eksperymentu, wsparcie nauczycieli w zakresie podwyższenia kompetencji zawodowych, dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne dla uczniów oraz działania mające na celu popularyzację matematyki i informatyki wśród uczniów;
 - **projekt zagospodarowania strefy sportowej w nowo zaprojektowanej przestrzeni „Naturalnego ogrodu przyszkolnego” dla Szkoły Podstawowej nr 82 im. Księcia Przemysława I** – została wykonana koncepcja zagospodarowania terenu i dokumentacji projektowej strefy sportowej terenu przyszkolnego, znajdującego się w centrum miasta; dodatkowa funkcja w strefie sportowej to sposób zbierania, gromadzenia i retencjonowania wód opadowych z terenu boisk i części budynku szkoły; zagospodarowanie strefy sportowej jest zgodne z opracowaną koncepcją zagospodarowania naturalnego ogrodu przyszkolnego SP 82 w Poznaniu;
 - **projekt Zdalna Szkoła i Zdalna Szkoła+** – w związku z pandemią COVID-19 Miasto Poznań zaangażowało się w pomoc w dostarczeniu do szkół sprzętu niezbędnego do nauki zdalnej; zakupionych zostało 112 laptopów z zestawami słuchawkowymi dla 110 nauczycieli i 33 uczniów poznańskich szkół podstawowych;
- **w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego:**
 - **rozbudowę i modernizację Systemu Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania** – w 2020 r. instalowano nowe kamery, wymieniano wyeksploatowane kamery oraz prowadzono budowę infrastruktury teletechnicznej dla potrzeb monitoringu; trwały prace przygotowawcze do dalszej rozbudowy systemu monitoringu na terenie miasta.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Przyjazne osiedla”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Zagospodarowanie obszaru Naramowic	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Prace planistyczne, projektowe. Realizacja projektów inwestycyjnych, mających na celu poprawę warunków transportowych (trasa tramwajowa, węzeł drogowy), budowa mieszkań komunalnych, placówek oświatowych.
Zagospodarowanie obszaru Strzeszyna	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Prace planistyczne, projektowe, planowanie poprawy warunków transportowych, budowa mieszkań TBS i szkoły podstawowej.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Realizacja projektu „Centrum”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich	X	X		W listopadzie 2020 r. uzyskano zezwolenie na realizację inwestycji w ul. Św. Marcin na odcinku od Mostu Uniwersyteckiego do al. Niepodległości wraz ze skrzyżowaniem z al. Niepodległości oraz ul. Towarową, oraz ul. Św. Marcin na odcinku od al. Niepodległości do ul. Gwarnej. Opracowane zostały projekty wykonawcze dla tych zakresów robót. Zakończono procedury umożliwiające realizację zadania „Rozbudowa ul. Św. Marcin na odcinku pomiędzy ul. Ratajczaka i Alejami Marcinkowskiego wraz z przebudową fragmentu Alej Marcinkowskiego na odcinku od ul. Św. Marcin do pl. Wolności”. Dla zakresów plac Wolności i fragmentu ul. 27 Grudnia oraz ulic 27 Grudnia, Kantaka i Gwarna projekty budowlane są w opracowaniu. Trwały prace projektowe II etapu projektu obejmującego budowę nowej trasy tramwajowej w ul. Ratajczaka.
Rewitalizacja obszaru Śródk, starej gazowni, elektrociepłowni Garbary i zajezdni tramwajowej przy ul. Madalińskiego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich, Wielkopolskie Centrum	X	X	X	Prace projektowe, koncepcyjne.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
	Wspierania Inwestycji Sp. z o.o., Miejski Konserwator Zabytków, Wydział Gospodarki Nieruchomościami				
Rewitalizacja obszaru Jeżyce-Północ	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich, Miejski Konserwator Zabytków	X	X	X	Opracowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Jeżyce-Północ poddany został konsultacjom społecznym.
Rewaloryzacja Starego Rynku i placu Kolegiackiego oraz realizacja projektu „Wolny Dziedziniec”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Gabinet Prezydenta, Wydział Zamówień i Obsługi Urzędu, Wydział Kultury	X	X	X	W 2020 r. zakończono prace nad aktualizacją Programu Funkcjonalno-Użytkowego płyty Starego Rynku, wprowadzono szczegółowe rozwiązania dla przebudowy wszystkich podziemnych sieci infrastruktury. Podpisane zostały porozumienia z gestorami o wspólnej realizacji przebudowy Starego Rynku. Zaktualizowano koncepcję nawierzchni płyty Starego Rynku – wprowadzono m.in. nowy materiał kamienny. Na płycie rynku – w miejscu projektowanego największego zbiornika retencyjnego – rozpoczęto wyprzedzające badania archeologiczne. Zorganizowano spotkania konsultacyjne z właścicielami sąsiadujących z rynkiem nieruchomości oraz z przedstawicielami

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
					branży restauracyjnej, hotelarskiej i turystycznej Konieczność wprowadzenia zmian projektowych dla placu Kolegiackiego oraz oczekiwanie na projekt spowodowały zmianę harmonogramu robót budowlanych i przesunięcie ich zakończenia na 2021 r.
Modernizacja rynków miejskich (rynki: Jeżycki, Łazarski, Bernardyński, Wildecki)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X			W styczniu 2020 r. została podpisana umowa z wykonawcą oraz przekazany plac budowy – Rynek Łazarski i skwer im. K. Nowaka. W kolejnych miesiącach 2020 r. przygotowano teren pod targowisko tymczasowe pomiędzy ul. Głogowską i ul. Kasprzaka, gdzie został przeniesiony handel na czas rewaloryzacji Rynku Łazarskiego. Od marca trwają roboty budowlane na terenie Rynku Łazarskiego i skwerze im. K. Nowaka. Zakończenie inwestycji planowane jest jesienią 2021 r.
Renowacja zabytkowych kamienic miejskich oraz obiektów zabytkowych o walorach turystycznych	Miejski Konserwator Zabytków, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o.	X	X	X	Działanie ciągłe. Dofinansowanie prac konserwatorskich w 7 zabytkowych kamienicach, 10 zabytkowych kościołach zlokalizowanych w Śródmieściu oraz zabytkowym wiatraku przy ul. Milczańskiej.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Budowa mieszkań komunalnych (ul. Rubież, ul. Bolka, ul. Dymka, ul. Zawady, ul. Biskupińska, ul. Opolska, ul. Dojazd)	Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.	X	X	X	W 2020 r. do użytku oddanych zostało 50 mieszkań w 6 budynkach przy ul. Darzyborskiej 17-17 E. W ramach inwestycji teren wokół budynków został zagospodarowany – powstały 2 place zabaw, parking, drogi wewnętrzne, chodniki, oświetlenie i zieleń. Kontynuowano realizację inwestycji przy ul. Hulewiczów. W tej lokalizacji powstał 4-kondygnacyjny budynek mieszkalny z 55 mieszkaniami i 1 lokalem usługowym wraz z zagospodarowaniem terenu. W 2020 r. rozpoczęła się budowa 5 budynków mieszkalnych (3-, 4- i 5-kondygnacyjnych) przy ul. Opolskiej. W efekcie powstanie łącznie 287 mieszkań i 5 lokali usługowych wraz z zagospodarowaniem terenu osiedla (plac zabaw, parkingi, drogi wewnętrzne, chodniki, oświetlenie, zieleń).
Realizacja projektu „Miejskie Biuro Najmu”	Biuro Spraw Lokalowych	X	X	X	Działanie ciągłe; 152 wynajęte lokale mieszkalne w 2020 r.
Realizacja programów „Mieszkanie dla Seniora” oraz „Mieszkanie dla Absolwenta”	Biuro Spraw Lokalowych	X	X	X	Działanie ciągłe.
Budowa placówek przedszkolnych i szkolnych (Strzeszyn, Naramowice,	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział	X	X		W 2018 r. zakończono prace w rejonie Radojewo-Morasko i Umultowo (zespół szkolno-przedszkolny dla 550 dzieci). W 2020

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Radojewo-Morasko i Umultowo, Piątkowo, Szczepankowo, Krzesiny, os. Kwiatowe)	Oświaty				r. trwały prace związane budową obiektu szkolnego na Strzeszynie.
Budowa nowych obiektów sportowych (budowa basenu na os. Zwycięstwa, hali lekkoatletycznej przy ul. Warmińskiej, obiektu wielofunkcyjnego w parku J. Kasprowicza, areny sportów walki przy ul. Reymonta) oraz modernizacja basenu na Ratajach – os. Piastowskie	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Sportu, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji	X	X		Zakończono budowę pływalni krytej na Ratajach, zakończono budowę basenu na os. Zwycięstwa, zakończono prace modernizacyjne obiektu wielofunkcyjnego w Parku Kasprowicza. W 2020 r. kontynuowano modernizację Ośrodka Przywodnego Rataje, obejmującą budynek główny Oddziału Rataje POSiR, w tym adaptację pomieszczeń na cele sportowe (KKS Sporty Walki), remont tarasu widokowego oraz dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Udostępnianie przestrzeni publicznej i lokali komunalnych na lokalne działania i inicjatywy społeczne, kulturalne oraz promujące zdrowy tryb życia i lokalne rzemiosło	Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe. Działalność lokalnych centrów kultury, w tym w szczególności Inkubatora Kultury Pireus, kontynuowana w ograniczonym zakresie ze względu na pandemię COVID-19.
Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu wizyjnego Wydział Zarządzania	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa	X	X	X	Działanie ciągłe.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Kryzysowego i Bezpieczeństwa					

Źródło: opracowanie UMP

5. Priorytet: „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Realizacja priorytetu zakłada tworzenie warunków do włączania mieszkańców do odpowiedzialnego współdecydowania o rozwoju miasta. Duża aktywność mieszkańców oraz rosnąca rola organizacji pozarządowych i ruchów miejskich budują wysoki kapitał społeczny, który jest podstawą do tworzenia solidarności wśród społeczności lokalnej w celu wyrównywania szans i unikania nierówności społecznych. Zgodnie ze Strategią, Miasto prowadzi działania sprzyjające rozwojowi świadomego i silnego społeczeństwa obywatelskiego, uczestniczy w dialogu społecznym, wspiera partycypację publiczną, oddaje społeczności lokalnej faktyczną decyzyjność wyboru projektów ważnych dla jakości życia lokalnego, wspiera rozwój lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz dobra wspólnego. Miasto przygotowuje ofertę dla mieszkańców, która uwzględnia wszystkie grupy społeczne i buduje solidarność oraz wspólnotowość. W ramach rozwijania idei otwartego miasta promowane są i realizowane zachowania i wartości wspierające osoby społecznie słabsze i zagrożone wykluczeniami, integrację przybyszów w lokalnym środowisku, przeciwdziałanie wszelkim rodzajom dyskryminacji. Wdrażane są działania na rzecz podniesienia poziomu wykorzystania inteligentnych technologii w usługach publicznych oraz zaangażowania mieszkańców w rozwój miasta, budowy otwartej administracji, otwierania danych i informacji o mieście, prowadzone są działania i kampanie informacyjno-edukacyjne przeciwdziałające różnym formom wykluczenia społecznego.

W ramach zadań kluczowych w 2020 r. realizowano:

- **w zakresie zwiększenia współuczestnictwa mieszkańców w życiu miasta:**
 - **Poznański Budżet Obywatelski** – na realizację zadań wybranych przez mieszkańców w projekcie PBO na 2020 r. przeznaczono 21 mln zł, z tego 15 mln zł na projekty rejonowe, a 6 mln zł na projekty ogólnomiejskie, w tym 4 mln zł na projekty w ramach Zielonego Budżetu; zgłoszono 253 wnioski, w głosowaniu udział wzięło ponad 87,5 tys. mieszkańców, wybrano do realizacji 35 projektów – 3 projekty ogólnomiejskie i 32 rejonowe; zorganizowano otwarte konsultacje społeczne na ważne dla rozwoju miasta tematy, m.in. prowadząc otwarte konsultacje społeczne

na temat programowania wieloletniego, planowania przestrzennego, realizacji inwestycji drogowych i transportowych; Miasto prowadziło kampanie edukacyjne, informacyjne, wizerunkowe, aby usprawnić i uatrakcyjnić komunikację z mieszkańcami;

- **program rozwoju społeczności lokalnej oraz promowania aktywności społecznej „Centrum Inicjatyw Lokalnych” (CIL)**, który wspiera realizację inicjatyw odpowiadających na potrzeby mieszkańców i angażujących ich we współpracę na rzecz lokalnej społeczności – 2020 r. działało w Poznaniu 15 CIL Sąsiedzkich oraz 1 CIL Regrantingowe; w ramach CIL zrealizowano 103 inicjatywy oddolne mieszkańców;
- **w zakresie budowania szerokiej integracji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem:**
 - **budowę nowej siedziby dla Domu Pomocy Społecznej (DPS) przy ul. Bukowskiej** – nowa siedziba DPS nr 1 powstaje przy ul. Żołnierzy Wyklętych na Strzeszynie dla 100 pensjonariuszy, z pokojami jedno- i dwuosobowymi; trwały prace związane z rozbudową o nowe skrzydło budynku Zakładu Opiekuńczo- Leczniczego i Rehabilitacji przy ul. Mogileńskiej;
 - **Centrum Usług Wspólnych (CUW)** – zapewnia obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną dla 19 jednostek miejskich, dla których organem prowadzącym jest Miasto Poznań (domy pomocy społecznej, żłobki, ośrodki wsparcia rodzin i pieczy zastępczej, pozostałe centra i ośrodki wsparcia, takie, jak: Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej, Centrum Inicjatyw Senioralnych, Dzienny Ośrodek Adaptacyjny, Ośrodek dla Bezdomnych); proces konsolidacji obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej obsługiwanych jednostek oraz standaryzację realizowanych procesów i narzędzi ich wspierania powoduje obniżenie kosztów obsługi administracyjnej, pozwalając na adekwatne zwiększenie nakładów na usługi świadczone bezpośrednio mieszkańcom; w 2020 r. wdrożono działania związane z obsługą przez CUW jednostek oświatowych;
 - **projekt ROOF** zorientowany na eliminację bezdomności poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań mieszkaniowych w dużych miastach, gdzie najczęściej występuje zjawisko bezdomności; podstawowym modelem działania jest koncepcja Housing First; projekt pozwala na wymianę doświadczeń na temat metodyki pozyskiwania danych na temat bezdomności; celem jest także utworzenie jednolitej definicji bezdomności w oparciu o koncepcję ETHOS; w projekcie uczestniczą partnerzy z 8 krajów;
- **w zakresie tworzenia miasta przyjaznego rodzinom i seniorom:**
 - **Centrum Inicjatyw Rodzinnych** – prowadziło we współpracy z partnerami i organizacjami pozarządowymi projekty z zakresu polityki prorodzinnej i integracji międzypokoleniowej, w tym zajęcia edukacyjne, rozwojowe i artystyczne dla dzieci oraz projekty, warsztaty i szkolenia dla rodziców, wydawało certyfikaty Miejsce Przyjazne Rodzinie i Karty Dużej Rodziny oraz świadczyło kompleksowe usługi informacyjne dla rodzin, m.in. o wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych, ofercie żłobków oraz placówek oświatowych i wychowawczych i Poznańskiego Centrum Świadczeń;

- **wdrażanie Standardów Dostępności Miasta Poznania** – dzięki nim obiekty miejskie będą dostępne na płaszczyźnie architektonicznej, komunikacyjnej i informacyjnej dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, osób przemieszczających się z dziećmi, z ciężkim bagażem czy rowerzystów; prowadzone były działania mające na celu polepszenie dostępności obiektów Urzędu Miasta Poznania dla osób z niepełnosprawnościami;
- **projekt „Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania”**, którego celem jest polepszenie dostępu do usług społecznych dla rodzin biologicznych i dzieci z rodzin zastępczych zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z terenu Poznania i gmin z obszaru MOF Poznania;
- **projekt „Usługi społeczne i opieka medyczna dla mieszkańców Poznania”**, który stanowi realizację polityki senioralnej Miasta Poznania;
- **w zakresie unowocześniania oraz zwiększania dostępności wysokiej jakości usług publicznych oraz usprawnienia systemu komunikacji z mieszkańcami:**
 - **inteligentne rozwiązania z zakresu zarządzania i e-usług**, m.in. takie, jak: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, ePUAP, system otwartego dostępu do informacji i danych Miasta (API) oraz projekt otwarcia baz danych i informacji o mieście BaDaM, Cyfrowy Model Przestrzenny 3D miasta Poznania, serwisy internetowe, w tym danych przestrzennych, aplikacje mobilne, systemowa rekrutacja oświatowa, internetowe giełdy tematyczne, system obsługi procedowania zadań dotacyjnych WITKAC, system wspomaganie planowania przestrzennego Geobaza Miasta Poznania, elektroniczne systemy zarządzania, system głosowania na projekty Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, platforma internetowa Otwarty Poznań; większość miejskich e-usług była udostępniona poprzez elektroniczną platformę informacyjno-usługową Miejski Informator Multimedialny; liczba jej unikatowych użytkowników w 2020 r. wyniosła ponad 3,5 mln; z e-usług oferowanych przez Miasto Poznań w 2020 r. skorzystało ponad 900 tys. użytkowników;
 - **Aplikację Smart City Poznań** – aktualne komunikaty o utrudnieniach na drogach i awariach, ostrzeżenia meteorologiczne, raporty smogowe, możliwość szybkiego zgłoszenia dowolnego problemu służbom miejskim, połączenia się z Biurem Poznań Kontakt; aplikacja umożliwia udział w ankietach i sondażach tworzonych przez jednostki miejskie oraz rady osiedli; zawiera mobilne linki – odnośniki do najważniejszych stron i portali miejskich oraz projektów miejskich;
 - **wykorzystanie nowoczesnych narzędzi wspierających w systemie zarządzania i administrowania miastem**; w działaniach informacyjnych Miasto korzystało z mediów społecznościowych, takich jak Facebook, Twitter, Instagram oraz serwisu internetowego YouTube, a także z systemu SMS wysyłanych nieodpłatnie do zainteresowanych mieszkańców; kontynuowano realizację projektów polepszających jakość obsługi klienta w Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych poprzez polepszenie dostępu do usług (w tym elektronicznych) i informacji, a także dostosowywanie miejskich obiektów do potrzeb osób o różnych możliwościach przemieszczania się.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Realizacja projektu Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego	Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe. Na realizację zadań wybranych przez mieszkańców w projekcie PBO21 przeznaczono 21 mln zł. Podsumowanie dotychczasowych edycji PBO oraz wnioski i rekomendacje wynikające z wyników badania ankietowego zawiera Raport ewaluacyjny – Poznański Budżet Obywatelski 2021.
Tworzenie i wspieranie Centrów Inicjatyw Lokalnych	Gabinet Prezydenta	X	X	X	W 2020 r. w ramach CIL zrealizowano 103 inicjatywy oddolne mieszkańców.
Uruchomienie centrum usług wspólnych do obsługi wszystkich jednostek miejskich	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o.	X			Funkcjonuje Centrum Usług Wspólnych dla placówek polityki społecznej; w 2020 r. jego zakres rozszerzono o jednostki oświaty.
Dostosowanie budynków publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Wydział Zamówień i Obsługi Urzędu, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Termy Maltańskie Sp. z o.o.	X	X	X	Działanie ciągłe; wdrażane są Standardy Dostępności Miasta Poznania. W 2020 r. zamontowano 7 znaczników elektronicznych TOTUPOINT w budynku Urzędu Miasta Poznania przy ul. Libelta 16/20. Znaczniki te ułatwiają dostępność budynku dla osób z niepełnosprawnością wzrokową.
Wykorzystanie nowoczesnych technologii i narzędzi w procesie public relations	Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Realizacja projektów poprawiających jakość obsługi klienta w Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych	Wydział Organizacyjny, Gabinet Prezydenta, Wydział Informatyki, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ, Biuro Poznań Kontakt, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich, Termy Maltańskie Sp. z o.o., Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o., Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o.o.	X			Działanie ciągłe.
Prowadzenie Centrum Inicjatyw Rodzinnych	Poznańskie Centrum Świadczeń	X	X	X	Działanie ciągłe.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020	Planowana realizacja 2025	Planowana realizacja 2030	Etap/zaawansowanie
Modernizacja infrastruktury obiektów pomocy społecznej (Dom Pomocy Społecznej przy ul. Bukowskiej – nowa siedziba, budowa dwóch domów przy ul. Żołnierzy Wyklętych, rozbudowa Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji Medycznej przy ul. Mogileńskiej – ZOLiRM)	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	X			W 2020 r. kontynuowano budowę nowej siedziby dla Domu Pomocy Społecznej przy ul. Bukowskiej. Nowa siedziba DPS nr 1 powstanie przy ul. Żołnierzy Wyklętych na Strzeszynie. Trwały prace przygotowawcze i projektowe do planowanej rozbudowy ZOLiRM.
Utworzenie Centrum Medycyny Senioralnej i Paliatywnej	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	X			Przesunięcie realizacji na późniejsze lata.

Źródło: opracowanie UMP

III. Nakłady budżetu Miasta na realizację zadań kluczowych i projektowych

Zakłada się, że na realizację Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ bezpośredni wpływ mają wszystkie zadania projektowe. Podczas projektowania konkretnego zadania, w systemie KSAT w module „Planowanie i monitorowanie budżetu” następuje przypisanie go do Strategii poprzez wybór odpowiedniego priorytetu i działania strategicznego, na realizację którego dane zadanie będzie w największym stopniu oddziaływać.

Łączna wartość nakładów z budżetu Miasta na realizację zadań projektowych kluczowych w 2020 r. (na podstawie informacji ze sprawozdania z realizacji budżetu) wyniosła **458,5 mln zł**. Znaczącą część inwestycji realizują także inne podmioty i instytucje, takie jak spółki prawa handlowego, w których Miasto Poznań posiada udziały lub akcje, a które realizują zadania w imieniu Miasta, oraz jednostki zewnętrzne działające na rzecz rozwoju Poznania, w tym inne jednostki samorządu terytorialnego i ich organizacje, instytucje, przedsiębiorstwa państwowe, firmy i osoby prywatne.

W 2020 r. na realizację zadań w ramach wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ duży wpływ miały obostrzenia wprowadzone w wielu branżach z powodu pandemii COVID-19, w tym w szczególności w branżach transportowej, organizacji targów oraz kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.

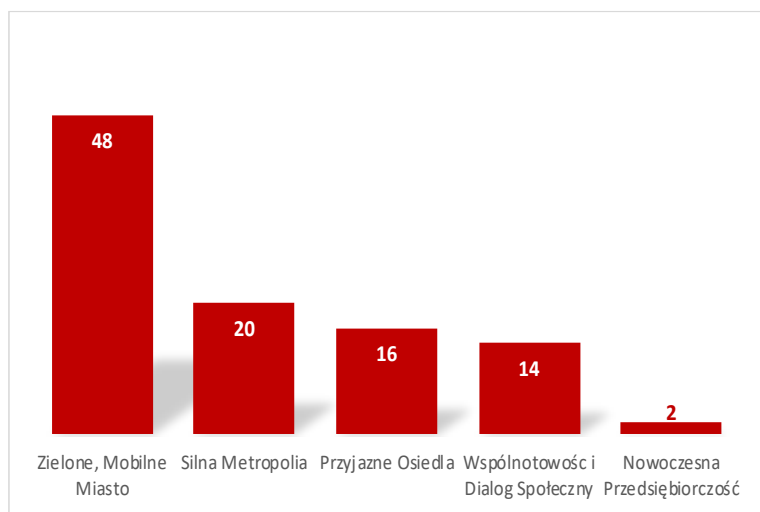
W 2020 r. w strukturze wydatków na zadania projektowe kluczowe najwyższy udział posiada priorytet „Zielone, mobilne miasto” (48,3%). Na realizację zadań w ramach priorytetu „Silna Metropolia” przeznaczono 20,2%. Na zadania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” wydatkowano 16,2% wydatków ogółem. Na nieco niższym poziomie, 13,8%, kształtowały się wydatki na zadania realizowane w ramach priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”. Najniższy poziom wydatków, 1,5%, przeznaczono na realizację zadań w ramach priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”.

W 2020 r. nakłady poniesione z budżetu Miasta na realizację zadań projektowych kluczowych i w ramach priorytetów strategicznych wyniosły:

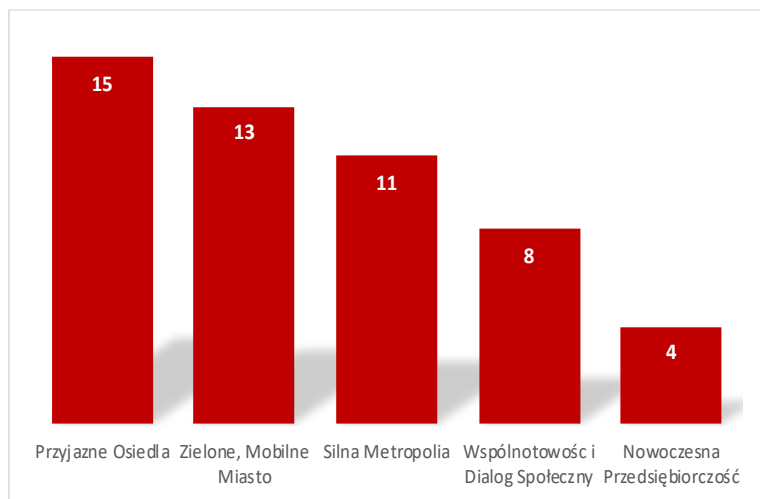
- **priorytet „Silna Metropolia”: 92,9 mln zł na 11 zadań projektowych kluczowych;** dotyczyły one głównie budowy nowych obiektów instytucji kultury, renowacji poznańskich fortyfikacji oraz rozbudowy i przebudowy układu komunikacyjnego miasta o znaczeniu ponadlokalnym; dodatkowo, w ramach zadań o zasięgu regionalnym i metropolitalnym, zainwestowane zostały środki innych partnerów, w tym spółek, w których Miasto posiada udziały, oraz instytucji i podmiotów zewnętrznych; wśród zadań projektowych Miasta dominowały projekty wspierające rozwój funkcji metropolitalnych Poznania oraz współpracę regionalną i międzynarodową;
- **priorytet „Nowoczesna przedsiębiorczość”: 6,8 mln zł na 4 zadania projektowe kluczowe;** dotyczyły one głównie zwiększenia efektywności kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz rozwoju infrastruktury wsparcia rozwoju nowych firm; dodatkowo znaczący udział w realizacji priorytetu miały, nieuwzględnione w podsumowaniu rzeczowym i finansowym, działania spółki Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.;
- **priorytet „Zielone, mobilne miasto”: 221,4 mln zł na 13 zadań projektowych kluczowych;** wśród zadań realizowanych w ramach tego priorytetu dominowały inwestycje usprawniające układ transportowy miasta, rozwój transportu publicznego, ekomobilność, w tym rozbudowę miejskiej sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą; we wdrażanie tego priorytetu zaangażowanych było wiele innych podmiotów, także prywatnych.
- **priorytet „Przyjazne osiedla”: 74,2 mln zł na 15 zadań projektowych kluczowych;** w ramach priorytetu przeważały zadania ważne dla społeczności lokalnych, polepszające jakość życia, ofertę usług społecznych, kulturalnych, oświatowych i rekreacyjnych na osiedlach, a także aktywizujące i wspierające rozwój społeczności lokalnych; dodatkowo znaczący udział w realizacji priorytetu miały, nieuwzględnione w podsumowaniu rzeczowym i finansowym, działania spółki Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o. o.;

- **priorytet „Wspólnotowość i dialog społeczny”: 63,2 mln zł na 8 zadań projektowych kluczowych;** zadania realizowane w ramach priorytetu miały na celu wspieranie rodzin, zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, młodzieży, osobom starszym, zagrożonym wykluczeniami, w tym z niepełnosprawnościami; realizowane projekty dotyczyły także polepszenia infrastruktury ochrony zdrowia, nowoczesnych form komunikacji z mieszkańcami oraz inteligentnych rozwiązań w zakresie e-usług.

Struktura nakładów poniesionych na realizację priorytetów strategicznych (w %)

Liczba realizowanych zadań projektowych kluczowych według priorytetów strategicznych

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ koncentruje się na pięciu wzajemnie powiązanych następujących obszarach, uznanych za priorytetowe dla rozwoju miasta: „Silna Metropolia”; „Nowoczesna przedsiębiorczość”; „Zielone, mobilne miasto”; „Przyjazne osiedla”; „Wspólnotowość i dialog społeczny”. Dla zachowania crossowego charakteru Strategii odstąpiono od wyznaczania programów strategicznych. Odejście od silosowego dzielenia kierunków i działań strategicznych w obrębie danego obszaru funkcjonowania miasta spowodowało, że działania o określonym charakterze, ale różnej skali, przypisane zostały do kilku priorytetów, np. edukacja na poziomie akademickim została przypisana do priorytetu „Silna Metropolia”, edukacja zawodowa i kształcenie ustawiczne – do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”, a edukacja szkolna i zajęcia pozaszkolne – do priorytetu „Przyjazne osiedla”; wydarzenia kulturalne o randze krajowej i międzynarodowej przypisane zostały do priorytetu „Silna Metropolia”, a aktywność kulturalna o zasięgu miejskim i eventy lokalne założone zostały w priorytecie „Przyjazne osiedla”. Przyjęcie crossowego charakteru Strategii oznacza, że monitorowanie zmian zachodzących w danej dziedzinie funkcjonowania miasta wymaga analiz efektywności działań podejmowanych we wszystkich obszarach priorytetowych.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast potwierdza bardzo silną pozycję lokalnej gospodarki i rynku pracy w skali kraju, a także rozwój umiędzynarodowienia. Silna i zróżnicowana gospodarka lokalna i rynek pracy charakteryzują się rozwojem sektorów kreatywnych, branży IT, gamedev,

designu i środowiska startupów. Do przestrzeni i usług miejskich wprowadzane są nowoczesne inteligentne rozwiązania z zakresu smart city. Miasto rozwija się w prawidłowym kierunku. Wskaźniki gospodarki powiązanej z rynkiem międzynarodowym, poza ruchem lotniczym i turystyką, osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., zmniejszyły się poziom migracji i stopa bezrobocia, zwiększył się poziom umiędzynarodowienia studiów i liczba firm zagranicznych działających w mieście. Wprowadzone w 2020 r. obostrzenia z powodu pandemii COVID-19 spowodowały ujemne skutki dla dotąd dobrze rozwijających się w Poznaniu przemysłu spotkań i czasu wolnego, turystyki i kultury oraz transportu. Ujemne skutki powoduje także wprowadzone w związku z pandemią COVID-19 zdalne nauczania w szkołach.

W mieście są łatwo dostępne otwarte tereny zieleni, rozwijają się systemy alternatywnych środków transportu. Rozwija się budownictwo mieszkaniowe, usługi społeczne, polepsza się poziom bezpieczeństwa publicznego, zmniejsza się poziom ubóstwa. Prowadzone są działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu oraz sprzyjające integracji społecznej i międzypokoleniowej.

Opracowanie:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej, Urząd Miasta Poznania, 2021 r.